

April

28

Bela nedelja

Banovinski shod Jevtičeve liste
v Ljubljani

Tretinska vožnja!

Mesečna naročnina
20 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069GLAS
NARODAUprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček,
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Na shod!

Spored nedeljskega shoda

Ban dr. Puc v Metliki in
KranjuVestfalski Slovenci in Jugo-
slavijski

Šolska poliklinika v Ljubljani

Za lažje vnovčevanje kmet.

pridelkov

Št. 10 Izhaja dnevno razen ponedeljka
in dneva po prazniku

V Ljubljani v soboto, dne 27. aprila 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Na shod!

V nedeljo bo dan Slovenije. Ta dan bo Slovenija na velikem shodu predsednika vlade Bogoljuba Jevtiča manifestirala svojo neomajno udanost jugoslovanski misli. Obenem pa tudi svojo neupogljivo voljo, da se do konca izvede veliko delo pokojnega kralja Aleksandra za napredek in blagostanje Jugoslavije. V obmejni Sloveniji bo kar sam od sebe veliki volilni shod predsednika vlade tudi največja manifestacija slovenskega patriotizma in slovenske zvestobe do države. Zato vsi na shod, zato vsi na to manifestacijo patriotizma.

Nedeljski shod pa bo tudi največjega notranje-političnega pomena. Z novim programom nastopa predsednik vlade Bogoljub Jevtič, z novim gospodarskim in finančnim programom, ki je že sedaj solidna podlaga za oživiljenje vsega našega gospodarskega življenja in s tem tudi izhodišče za pot iz krize. Slovenija je gospodarsko in kulturno najbolj razvita pokrajina v državi, zato pa tudi Slovenija najbolj ceni novi moderni program predsednika vlade in zato je vsa in enodušno za ta program. Na velikem shodu na Kongresnem trgu bo zato v nedeljo Slovenija manifestirala za ta program in se odločno izjavila zanj.

Leta dolgo je zlasti Slovenija zahtevala, da se tudi pri nas začne po zgledu vseh velikih modernih držav z reševanjem gospodarske krize. Leto za letom pa so ostale te zahteve neuslišane in proti gospodarski krizi in njenim posledicam se je pri nas borilo le s popolno apatijo. Nič se ni storilo v korist naših denarnih zavodov, nič se ni storilo za omiljenje brezposelnosti z razpisom javnih del, nič se ni storilo za olajšanje že več ko neznosnega davčnega bremena, temveč s prazno tolažbo, da mora biti enkrat krize konec, se je s prekrižanimi rokami gledalo, kako propada naše gospodarstvo in kako postaja beda vedno večja.

Šele z nastopom vlade Bogoljuba Jevtiča je bilo te usodno napačne apatije konec in sedaj se je šele pričel boj proti krizi. Ta boj se mora nadaljevati z vso odločnostjo in še s povečanim tempom in to svojo zahtevo bo Slovenija grozno poudarila na velikem shodu v Ljubljani. To pa je tudi oni veliki vzrok, da morajo vsi na ta shod, da bo od deset in desettisočev poudarjena zahteva naša tako močan odmev, da postane kar zakon! Za vedno mora biti konec onega neoprostljivega mrtvila, ki mora na nedeljskem shodu doživeti svojo najbolj učinkovito obsodbo!

Skoraj vsa poveljna leta je bila notranje politična zgodovina Jugoslovancev v znamenju strastnih in ostrih medsebojnih borb, ki so morda temu ali onemu strankarskemu voditelju prinesle nekaj lovorik in nekaj praktičnih ter osebnih uspehov, ki pa so bili za ves jugoslovanski narod samo veličanska izguba na vsej črti. Vsak napredek je bil zaradi teh borb nemogoč, ker tudi v najvažnejših vprašanjih je bilo vsako složno delo Jugoslovancev nemogoče. Zato smo zastali v tekmi z drugimi narodi, zato smo pri vseh ogromnih naravnih bogastvih Jugoslavije lezli vedno bolj v pomanjkanje, tuji pa postajali vedno bolj lastniki naših naravnih bogastev. Vsa naša nesreča je izvirala edino iz teh strankarskih bojev in zato jih mora biti konec enkrat za vselej in to svojo zahtevo bo Slovenija poudarila na velikem nedeljskem shodu v Ljubljani. Zato vsi na shod!

Nesrečni strankarski prepiri pa so imeli tudi to težko posledico, da smo čisto zanemarjali vsa gospodarska vprašanja. Zaslupljena od strankarske n. žnje je dobivala vsa naša notranja politika vedno bolj abderitski značaj in dostikrat je šel boj le še za oslavo senco, dočim pa so ostala najvažnejša vprašanja, od katerih pravilne rešitve je bil odvisen zaslužek milijonov Jugoslovancev, čisto nedotaknjena. A skrajni čas je, da pridejo gospodarska vprašanja na prvo mesto, da bo imel jugoslovanski narod od svoje politične svobode tudi praktičnih koristi. To pa je tudi najodličnejša točka programa predsednika vlade in za ta program bo zato v nedeljo manifestirala Slovenija z navdušenjem. Vrata v lepšo bodočnost je ta program in zato v nedeljo vsi na shod, da bo ta lepša bodočnost čim preje dosežena!

MacDonald ie obsodil — Nemci reagirajo

„Nemčija ne bo več trkala na nobena vrata“, pravi nemško časopisje — senzacionalne vesti o nemškem oboroževanju — Čudni angleški komentarji

Berlin, 26. aprila. DNB poroča: Večina današnjih berlinskih jutranjnikov komentira članek, ki ga je napisal predsednik britanske vlade Macdonald v časopisu »New Letters«, organu narodne delavske stranke, v katerem je angleški premier ostro obsodil Nemčijo radi njenih neprestanih kršitev mirovne pogodbe.

»Völkischer Beobachter« pravi med drugim: Obzvalovati je treba stališče, ki ga je Macdonald zavzel v svojem članku v časopisu »New Letters«. Iz tega članka se da sklepati, da ni Macdonald v teh 16 letih po sklenitvi versajske mirovne pogodbe nikoli pravilno pojmoval stvarnega političnega položaja v Evropi. G. Macdonald ni razumel, da druge države podpisnice te pogodbe ves ta čas niso niti mislile na to, da izpolnijo obveznosti, ki so jih s to pogodbo prevzele, zlasti obveznosti iz 5. poglavja versajske mirovne pogodbe, obveznosti, ki jih Francija danes celo svečano taji.

»Börsen Zeitung« pravi, da je Macdonald mirotvorec, ki bega sem in tja, in da bi se po tem članku dalo sklepati, da je pisec državnik, ki živi v samostanski celici, iz katere ne vidi in ne sliši, kaj se na svetu dogaja.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je preveč površna trditev Macdonalda, da je Nemčija brezbržna nasproti težnjam za utrditev miru v Evropi.

»Berliner Tageblatt« pravi med drugim: Macdonaldov članek kaže, da so sklepi konference v Stresi po katerih so ostala odprta vrata za pristop Nemčije, dejansko vsaj do neke mere naperjeni zoper Nemčijo. Zato Nemčija ne bo potrkala na ta odprta vrata. Položaj se bo popravi samo tedaj, zaključuje list, če bo izginila psihoza strahu, ki je zavladovala v nekaterih drža-

vah, psihoza, iz katere se rode razne neupravičene obtožbe.

Nemčija se med tem oborožuje

Pariz, 26. aprila. Havas poroča iz Londona: »Daily Telegraph« priobčuje v današnji številki senzacionalne podatke o oboroževanju Nemčije. Iz teh podatkov se med drugim vidi, da Nemčija že zdaj razpolaga z dvakrat večjim številom letal, kakor jih ima Velika Britanija za obrambo države. Hitler je izjavil v Berlinu siru Johnu Simonu, da je Nemčija glede letalske oborožitve dosegla pariteto z Veliko Britanijo. Šele zdaj vidimo, pravi list, da vodja rajha, ko je govoril o tej pariteti, ni mislil na 480 modernih letal, kolikor jih imamo mi za obrambo naše metropole, temveč na 1020 letal, kolikor jih vsega skupaj premore britanski imperij.

Se bolj zanimive podatke je o nemškem oboroževanju prinesla konservativna »Morning Post«, ki izraža veliko vznemirjenost angleških krogov radi graditve novih bojnih ladij, križark, podmornic, torpedovk i. dr. List ne veruje v uspeh pogajanj z Nemčijo in pravi: »Če bi pristali na 35 odstotni proporciji Nemčije napram našemu brodogradni, bi to v sedanjem položaju pomenjalo dejansko že enakost nemške flote z našo.«

Francozi hvalijo

Pariz, 26. aprila. Havas poroča: V svojih komentarjih o Macdonaldovem članku v listu »News Letter« pišejo današnji pariški listi

z zadovoljstvom, da je ta članek nov in viden dokaz o čedalje pravilnejšem gledanju Velike Britanije na sedanji mednarodni položaj. »Figaro« pravi med drugim, da se Macdonald na podlagi svoje dvojne avtoritete ministrskega predsednika in moža čistih pobud, poslužuje izrazov, ki jih voditelji Nemčije zaradi svojih številnih napak popolnoma zaslužijo.

Angleži obsojajo...

London, 26. aprila. Č. Današnji »New Chronicle« kritikuje članek predsednika Macdonalda v časopisu »News Letter« in misli, da britanski javnosti ni jasno, zakaj se je Macdonald pojavil s tem člankom ravno te dni, ko se vrše velevažni razgovori za mir. Tudi »Daily Herald« obsoja članek predsednika vlade Macdonalda.

... a tudi hvalijo

London, 26. aprila. Reuter poroča: Današnji »Daily Telegraph« piše o članku predsednika vlade Macdonalda, in pravi med drugim, da miru pogosto najbolje služi absolutna iskrenost, kakoršno je v tem članku pokazal Macdonald. »Daily Telegraph« nato navaja že objavljene podrobnosti o številčnem stanju britanskega letalstva in pravi, da so britanski ministri še pred konferenco v Stresi dobili podatke o nemškem letalstvu in da gre njihov nastop v Stresi v znatni meri prepisati vtisu, ki so ga nanje napravili ti podatki.

Za kulisami nove bolgarske vlade

Položaj v Bolgariji še ni razčiščen

Pristaši Cankova imajo povsod močan vpliv — Nova vlada napoveduje radikalne spremembe — Nova ustava naj utrdi moč predsednika vlade — Cankov in Georgijev ostaneta v zaporu

Sofija, 26. aprila b. Minister notranjih poslov Atanasov je izjavil novinarjem, da bosta ostala prof. Cankov in Kimon Georgijev, ki sta internirana na otoku Sv. Anastasija pri Burgasu, v internaciji za čas velikonočnih pravoslavnih praznikov.

Sofija, 26. aprila b. Vlada g. Toševa je začela pripravljati velike spremembe. Imenovala je novega komandanta sofijskega distrikta generalnega majorja Zlatanova, in novega pomočnika direktorja pošte in telegrafa Pasova, kar se smatra že kot začetek radikalnih sprememb, ki jih napovedujejo v radikalnih krogih. Kakor se more dotedaj presoditi, sta v vladi g. Toševa dva ministra odločna pristaša Cankove fašistične politike. To sta minister prometa Kožuhorev in kmetijski minister Mošanov. Zato se cankovisti čutijo bolj svobodno in prirejajo tajne sestanke, na katerih obravnavajo politične probleme, vključno temu da se nahaja voditelj prof. Cankov še vedno v internaciji na otoku Sv. Anastasije pri Burgasu.

Nedelja bo dan Slovenije. Od vseh strani bodo hoteli Slovenci v svojo prestolnico, da s svojim nastopom na nedeljskem shodu glasno poudarijo svojo zahtevo, da mora nova gospodarska in finančna politika predsednika vlade postati v Jugoslaviji zakon.

Za to zahtevo bo v nedeljo manifestiral slovenski narod, zato pa vsi na shod, da bo zahteva slovenskega naroda tem bolj veljavna in tehtna!

Burgasu. Cankovisti so danes idejno najbolj razgibana politična grupa in razpolagajo v vseh ministrstvih s svojimi pristaji. Poleg tega razpolaga ta družba z velikimi denarnimi sredstvi, tako da ni izključeno, da bodo skušali vreti sedanji režim g. Toševa. Vsekakor položaj g. Toševa ni v ničemer zavidanja vreden. Vlada bo forsirala uvedbo nove ustave, ki jo je kralj v svojem manifestu na narod napovedal. Upa se namreč, da bo mogoče z ustavo utrditi moč vlade, ker bo delokrog ministrskega predsednika neprimerno večji kakor je bil do sedaj.

Nova ustava

Sofija, 26. aprila. AA. Predsednik vlade Tošev je sprejel novinarje in jim izjavil o novi bolgarski ustavi tole:

Nova ustava bo prilagodila ves državni aparat izredno zapletenim zahtevam današnjega poveljnega časa, ki zahteva intervencijo države v vseh pojavih gospodarskega in duhovnega življenja. Ta intervencija je zdaj potrebna v meri in obliki, ki je bila prejšnjemu desetletju neznana. Nova ustava, ki bo prevzela vse dobro in dragoceno iz preteklosti in upoštevala potrebe nove dobe, bo ločilen korak naprej v mirnem razvoju bolgarske državne ureditve. Delo, ki ga je naša narodna vojska opravila 19. maja lanskega leta z brezmejnimi idealizmom, ostane nedotaknjena.

Francosko-ruski sporazum

Pariz, 26. aprila. Havas poroča iz Moskve: Svet narodnih komisarjev je imel sredi ob 19. sejo, na kateri je imel Litvinov podati svoj ekspozé o razgovorih v Ženevi, zlasti o razgovoru s francoskim zunanjim ministrom Lavalom. Pred sejo sveta narodnih komisarjev, je imel francoski poslanik razgovor z g. Litvinovim. Zdi se, da ni ta razgovor prinesel nikakega novega elementa v položaju.

Pariz, 26. aprila. AA. Po vestih iz Moskve je bila večerajšnja seja sveta narodnih komisarjev zelo viharna. Kakor znano, so na tej seji razpravljali na podlagi referata komisarja Litvinova o francosko-sovjetskem paktu. Naposled je svet narodnih komisarjev sklenil pooblastiti Litvinova, naj pošlje sovjetskemu poslaniku v Parizu nova navodila, da se doseže kompromis med francosko in sovjetsko tezo.

Velik proces v Rumuniji

Bukarešta, 26. aprila b. Pred vojnim sodiščem se je danes pričel proces proti generalu Dumitrescu, bivšemu komandantu rumunske žandarmerije, ki je obtožen, da je oškodoval državno blagajno za velikanstvo vsoto.

Italijanske sile v Vzhodni Afriki

London, 26. apr. Današnji »Daily Telegraph« poroča iz Addis Abebe, da italijanske sile, zbrane v vzhodni Afriki na abesinski meji, že dosega okoli 60.000 mož in blizu tisoč letal. V Eritreji in Somaliji v pospešenem tempu grade nove ceste proti abesinski meji.

Novi prevozi v Somalijo

Berlin, 26. aprila. AA. DNB poroča iz Rima: Prevoz milicnikov in delavcev, specialistov vseh vrst, v vzhodno Afriko, se nadaljuje. Zadnje tedne so dan za dnem odhajali veliki prekoceanjski parniki z velikimi množinami vojnega materiala in drugih potrebščin za ekspedicijski korpus.

Včeraj sta iz Napolija odplula parnika »Colombo« in »Nazario Sauro«, iz Messine je pa odplaval parnik »Praga«. Parnik »Colombo« je vzel s seboj 85 častnikov in 1225 vojakov, »Nazario Sauro« pa 60 častnikov in 1200 delavcev, specialistov in tehnikov.

Ban dr. Puc v Metliki in Kranju

Inspekcijsko potovanje g. bana po Dolenjski in Beli Krajini se je danes končalo z izredno prisrčnim sprejemom, ki se je izpremenil v nacionalno manifestacijo belokrajinskega prebivalstva za narodno in državno edinstvo

Po krasnem in veličastnem sprejemu v Črnomlju se je gosp. ban popoldne odpeljal v Metliko. Čeprav ni bilo določeno, da se bo g. ban ustavil v Gradcu, so se vendar zbrali v tamkajšnjem kraju Sokoli, gasilci, šolska mladina in pa izredno velika množica ljudi. »Stara narodna trdnjava Gradac« je dejal starosta Sokola Mazele, ki je pozdravil gosp. bana namesto odsotnega župana, »na noben način ni hotela zamuditi priložnosti, da pozdravi zastopnika nacionalne vlade. Kakor je Gradac zmerom v preteklosti pokazal svoje jugoslovansko prepričanje, tako bo tudi na dan volitev pokazal, da stoji neomajno na braniku edinstva naše države.«

G. ban se je spustil s prisotnimi v razgovore in ljudje so mu obrazložili potrebe tamkajšnjega prebivalstva. Med tem je pa neprestano prihajalo do ponovnih manifestacij domovinske ljubezni in zvestobe veliki in enotni Jugoslaviji. Nato se je g. ban odpeljal proti Metliki.

V Metliki

Mesto je bilo vse v zastavah, ozarjeno od krasnega pomladnega sonca. Metlika je hotela pokazati, kakšen je pravi slovenski sprejem in kako se kaže domovinska ljubezen do države. Jasno se je videlo, da se prebivalstvo čvrsto drži onega izreka pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je dejal: *Čuvajte edinstveni narod in celoto države! To je najvišji cilj mojega vladanja, to mora biti pa tudi najvišji zakon zame in za vsakogar.*

Vsi pesimistični glasovi, ki so se širili v zadnjem času o belokrajinskem prebivalstvu, so se morali razpršiti pri vsakomur, ki je prisostvoval sprejemu g. bana v Beli Krajini. V Metliki se je zbralo pred mestno hišo vse prebivalstvo z županom Malešičem in občinskimi odbori, z duhovščino in dekanom dr. Dostalcom na čelu, dalje Sokoli, gasilci in zastavami ter vsa druga narodna, kulturna in gospodarska društva in organizacije. Mala belokrajinska deklica je po stari slovenski šegi ponudila g. banu kruha, soli in belokrajinskega vina v majoliki. V pozdrav šolske mladine mu je pa izročila lep šopek domačih cvetlic. Brhka Jugoslovanka v belokrajinski narodni noši, je pa g. bana pozdravila s krasnim šopkom in z izbranimi besedami in imenu mladih Belokrajincev in Belokrajink.

Med sviranjem godbe je g. ban krenil med gostim spulirjem občinstva pred slavolok, kjer so ga pozdravili v imenu občine župan Malešič, v imenu okoliških občin g. Bajuk, v imenu Sokolstva starosta Marek, predsednik občine iz Gradca Pozdire in predsednik občine v Žumberku Reba.

Moja največja sreča bi bila, je poudaril g. ban v svojem pozdravnem govoru, da bi prinesel temu dobremu belokrajinskemu prebivalstvu vstajenje iz sedanjih hudih dni. Ti dnevi bodo pa gotovo prešli in nastopila bo nova doba v znamenju naše sloge. To je edino pot v lepo bodočnost.

Nato je odšel g. ban na sresko načelstvo. V razgovoru z raznimi zastopniki, zlasti z župani, je g. ban zelo podrobno razpravljal o vseh vprašanjih, ki se tičejo metliškega sreza. Iz teh razgovorov se je videlo, kako veliko zaupanje ima tukajšnje ubožno a dobro prebivalstvo do kraljevske vlade in banske uprave. Iz informacij, ki jih je dal gosp. ban, je pa prebivalstvo videlo, da državna oblast v resnici posveča vso svojo pozornost kmet-skemu sloju našega naroda.

Po končanem sprejemu se je g. ban odpeljal nazaj v Ljubljano.

V Kranju

Kranj, 26. aprila O. Davi se je pripeljal ban dr. Dinko Puc na inspekcijsko potovanje po Gorenjskem. Med potoma se je ustavil v Medvodah, kjer ga je pozdravil župan Šušteršič, dalje župnik Oblak, šolski upravitelj Kržišnik, župan iz Taena Medved, zastopnik Sokolstva v Medvodah Sešek, dalje šolska mladina in mnogo prebivalstva, posebno kmetov. G. ban je sprejemal razne deputacije ter je z župani razpravljal o raznih vprašanjih, ki se tičejo Medvod in okoliških občin. Zlasti je govoril in se informiral o regulaciji Save, o vprašanju mosta pri Goricanah in raznih drugih industrijskih vprašanjih. Tudi o gradnji vodovoda v Taenu je bilo govora. Nato je g. ban nadaljeval svojo vožnjo proti Kranju.

Staroslavni Kranj, poln ponosa na svoje tradicije kot neomajna trdnjava nacionalne misli, v zavesti svoje slavne zgodovine kot steber zvestobe do naroda in države, je tudi danes, ko ga je obiskal na svojem inspekcijskem potovanju ban dr. Dinko Puc, pokazal, da sme država zmerom računati na njegovo meščanstvo. Veličastni in izredno prisrčni sprejem je dal g. banu ponoven dokaz patriotizma in globoke nacionalne zavesti kranjskega prebivalstva.

Glavni trg je kazal ob prihodu g. bana veličastno in pestro sliko. Čete sokolov in sokolice, gasilcev, množice šolske mladine, dalje zastopniki vseh krajevnih oblasti, duhovščine in velike množice občinstva so napolnile prostrani trg. Živahni vzklili živjo in zapravo so vstali iz

razgibane množice, ko se je pripeljal ob 1/4 na 11 z avtomobilom v Kranj g. ban. Vse mesto je bilo ogrnjeno v državne trobojnice. Ko je godba zasvirala pozdravno koračnico, je povzel besedo župan g. Pirc in med drugim dejal:

Velečeni g. ban! Prav triumfalno je vaše potovanje po Dravski banovini. Vsa srca vam hite nasproti. Vzlic hudi mori, ki tlači ob smrti našega Blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja ves narod, so se razveselila lica prebivalstva povsod, komar ste prišli, ker vas ljubi in ve, da je prišel na mesto bana mož s trdno voljo in veliko energijo, pa tudi z velikimi izkušnjami, kateremu je oporoka našega pokojnega vladarja Aleksandra I. Zedinitelja prva zapoved. Kranj je ponosen na svojo narodno preteklost. Meščanstvo mesta Kranja je ostalo zvesto svojim idealom. To prebivalstvo bo ostalo zvesto svojemu kralju in ljubezni do domovine. Meščanstvo Kranja pa tudi ve, da so tudi vas velespoštovani g. ban vodili zmerom isti ideali. Zato je z velikim veseljem sprejelo vaše imenovanje na mesto bana Dravske banovine. Prevzeli ste težko delo, mi pa vemo, da boste s pomočjo složenega delovanja vsega naroda izvršili svojo težko nalogo. Sprejemam vas, g. ban z odprtimi rokami, in obljubljam vam, da vam bomo pomagali pri vašem delu. Naj živi ban Dravske banovine dr. Dinko Puc!

Besede župana Pirca je množica sprejela z viharimi ovacijami. Nato je učenka 6. razreda Žirovnikova pozdravila g. bana kot dobrotnika in prijatelja mladine, ki je to svoje prijateljstvo do mladine pokazal že pri svojem imenovanju za župana mestaljubljane. Izročila mu je šopek cvetlic.

Vidno ganjen se je g. ban zahvalil za sprejem v daljšem govoru, v katerem je izvajal med drugim:

Vračam vam pozdrav s tisto ljubeznijo, s katero ste mi ga prinesli. Ljubim mesto Kranj, nad katerim plava duh Jenka in Prešerna. Zvesto prebivalstvo tega mesta je neomajno, kakor so neomajne gore, ki ga obdajajo. Kranj bo vedno ostal žarišče domovinske ljubezni in domoljuba. Naj živi tudi njegova okolica! Naj bo ohranjena povezanost med mestom in okolico, ki je že zdaj tako velika, in naj se še poveča.

Mi imamo skupne interese. Pozdravi, ki sem jih deležen na svojem potovanju, niso namenjeni meni osebno, temveč temu, ker prihajam kot glasnik sloge. Poudariti moram, da bom vedno deloval na svojem mestu tako, da se bo vsem delila pravica in nepristranost.

Te besede g. bana so zbudile med navzočim prebivalstvom viharne ovacije.

Prva naša dolžnost, je nadaljeval gosp. ban, je, da pozabimo kako je bilo, in da se ubranimo zunanjih in notranjih sovražnikov, da zgradimo močno Jugoslavijo. Vsi moramo biti čuvarji Jugoslavije. Vsi brez razlike. Ljubimo svoj slovenski jezik, ljubimo svojo slovensko zemljo, potem bo srečna tudi naša skupna domovina.

Besede g. bana je zbrana množica sprejela z viharimi ovacijami in manifestacijami za narodno in državno edinstvo.

G. ban si je nato ogledal mestno hišo, zlasti izredno lepo posetovalnico. Tam je župan Pirc porabil priložnost, da se je poklonil g. banu z občinskimi odbori.

Nato je šel g. ban na sresko načelstvo in tam sprejemal razne deputacije, med njimi tudi duhovščino, zastopnike narodnih in kulturnih društev, zastopstva Sokolov, gasilcev itd. V daljšem razgovoru se je pomudil z župani iz okolice Kranja, ki jih je prišlo več ko 25. Ban dr. Puc je navzočim županom obrazložil naloge, ki jih imajo predstojniki občin. Poudaril je, da mora občina, temelj vsake države, biti v vsakem oziru zdrava. To se bo doseglo le tedaj, če bodo občine složne med seboj. To pa dosežejo le dobri župani. Posebno v težkih časih, ko nas tare gospodarska kriza, ali ko nam grozi zunanji sovražnik, mora vladati medsebojno zaupanje in solidarnost. V tem pogledu nam dajejo najboljši zgled naši rojaki, ki jim še ni zasijalo solnce narodne svobode. Oni se ne prepirajo med seboj, ker vedo, da si narod le s skupnimi močmi lahko izboljša svoj položaj. Iz tega primera se moramo učiti. Vsi skupaj moramo imeti isto voljo, da ohranimo močno in edino našo državo. Vsi se moramo zavedati, da smo dolžni skupno nositi odgovornost za vsa javna vprašanja, bodisi na političnem, gospodarskem, kulturnem ali kateremkoli drugem polju. Tisti, kdor odklanja odgovornost, ni vreden svobode.

V daljšem razgovoru je g. ban nato razpravljal z župani o raznih vprašanjih kranjskega sreza, predvsem o javnih delih, tako o gradnji vodovoda v Predvorju, dalje v Kovor-Podbrezju, v Podbreški in Dolenji vasi, dalje o zgradbi na Tržiški Bistrici, o preložitvi bano-vinske ceste v odseku Godešiči-Trata. Daljša razprava se je vršila tudi o vprašanju izplačil doklad občinam s strani davčnih uprav.

Po končanem sprejemu se je g. ban odpeljal v Radovljico.

Westfalski Slovenci in Jugoslavija

V petek, 26. t. m. predava v okviru nacionalne ure v ljubljanskem radiu književnik g. Rudolf Kresal o westfalskih Slovencih in Jugoslaviji. Vaš poročevalec se je obrnil do gospoda predavatelja, ki je dolgo časa živel v Westfaliji in proučeval tamošnje razmere, in do g. Pavla Bolhe, predsednika »Zveze jugoslovanskih delavskih in podpornih društev« in predsednika »Zveze jugoslovanskih nacionalnih delavskih društev« in Nemčiji, ki sta mu dala prav zanimive podatke o našem življu v Nemčiji.

Med neštetiimi tvornimi silami, ki so ustvarile današnjo zedinjeno jugoslovansko državo, je po svojem poslanstvu, ki ga je opravljal v tujini, nedvomno jugoslovanski izseljenec. Dasi žrtve naših nekdanjih tujih gospodarjev, je s pridnostjo in s silo svojega duha in rok postal domovini ena njenih najmočnejših opor v borbi za svobodo jugoslovanskega naroda in za ustvaritev jugoslovanske države. Ne le, da je v materialnem pogledu naš izseljenec v tej borbi žrtvoval veličanske vsote, se je pokazal tudi v etičnem pogledu kot eden najsilnejših stebrov, na katerega smo se vselej naslanjali v boju za naše pravice, tako v Ameriki, kakor v Evropi. V Ameriki se naš rod že naglo izgublja v morju amerikaniziranih narodov; krepko se pa še drži v Evropi, v Franciji, Belgiji, Holandiji — najtrdnjeji je pa na Westfaliji in severozahodni Nemčiji. Tam se je zbral, kakor danes vse kaže, najodporniški, a hkrati najsiromnejši del slovenskega ljudstva. Še prej, preden se je pa v Nemčiji pričela po letu 1870. gospodarsko-politična prosperiteta, se je naš človek izseljeval v salgotarijski rudniški revir na Madžarskem, od tam pa na Saksonsko in od tod, okoli leta 1880., dalje v Westfalijo, kjer je postal pionir nemške velike industrije. Danes živi tam še nekaj nad 40.000 Slovencev, po nemški dokaj nepopolni statistiki je pa vseh Slovencev prišlo do leta 1914. blizu 100.000.

Znana slovenska družabnost in nujen čut za skupnost v tujini sta Slovence kmalu privedla do tega, da so se pričeli organizirati v društva, ki so bila, če že ne jugoslovanska, pa vsaj odločno slovenska. V pogledu jugoslovanske miselnosti je storil med westfalskimi Slovenci največje delo veliki pokojnik dr. Janez Evangelist Krek, ki je Slovence v Westfaliji pogosto obiskoval že pred vojno, jih organiziral, ter jih prvi napotil v borbo za socialne in nacionalne pravice. In ko je prišlo l. 1918., ko se je razsula avstro-ogrska država, v Westfaliji ni bilo treba buditi našega človeka k nacionalni zavesti. Po-

prej avstrijska, na cerkveni podlagi zgrajena društva so razvila tolikšno delavnost, da so nastala med 40.000 Slovenci trenja, ki nemalo spominjajo na trenja kompaktno naseljenega naroda. Slovence se je — mahoma postavljen pred povsem nova vprašanja — odločil za Jugoslavijo. V tem času se je našel med westfalskimi Slovenci organizator, ki je Slovence organiziral v »Zveze jugoslovanskih delavskih in podpornih društev« in ustvaril med westfalskimi Slovenci smotno jugoslovansko propagando. Hkrati z ustvaritvijo te zveze, so se pa združila v enotno organizacijo tudi slovenska društva Sv. Barbare na katoliški podlagi in so prav tako jugoslovansko orientirana. Vodi jih predsednik g. Lindič. V obeh zvezah je organizirana slaba tretjina vseh westfalskih Slovencev. Westfalski Slovenci so po lastni iniciativi dosegli prav tiste socialne pravice, kakor jih imajo domačini. Leta 1929. so dobili po svoji in po zaslugi pokojnega dr. Gregorja Žerjave recipročno pogodbo med Nemčijo in Jugoslavijo, ki jih je v socialnem pogledu napravila enakopravne z nemškimi delavcem. Vprašanje zavarovanja našega delavca v Nemčiji je odločno pospešilo do uspešnega zaključka, ki ga je pri pogajanjih izvedel univerzitetni profesor minister dr. Gosar. Po tej recipročni pogodbi ni med našimi in nemškimi delavci nobenega razločka več. Na ta način je naša država pokazala polno razumevanje in polno ljubezen proti izseljencem ne samo z določbami o kontroli in regulaciji izseljevanja, temveč tudi z zaščito njihovih interesov in pravic v tujini. Zato pa westfalski Slovenci ob vsaki priliki in po vsem svojem prizadevanju izkazujejo na stotero načinov zvestobo kralju in domovini in proslavlja narodne in državne pravice na tujih tleh tako, da je vsaka proslava ponovna manifestacija za Jugoslavijo.

Kako intenzivno je nacionalno delo westfalskega Slovenca pa dokazuje zlasti to, da se mu je po dolgotrajni borbi lanske leto le posrečilo, da je združil obe organizaciji v »Osrednjo zvezo jugoslovanskih nacionalnih društev« v Nemčiji. Ne le mi, tudi vsi porušni listi so z združitvijo slovenskega življa z zadoščenjem pozdravili. Poglavitni namen nove osrednje zveze je pa ta, da bo Slovence odslej nastopal v javnosti složno ne glede na morebitne razlike v mišljenju posameznika.

S to združitvijo se je slovenski delavec v Westfaliji res priznal za Jugoslavana in dokazal, da hoče živeti še dalje kot svoboden jugoslovanski državljan.

RAZGLAS.

Glede na prirejanje shodov in posvetov v predvolilni dobi razglasa uprava policije: »Po zakonu o društvi, shodih in posvetih iz leta 1931 je prijavljati kakršnekoli shode in posvete v rokih, ki jih predvideva zakon in to:

Vse shode in posvete, ki jim je namen pretresanje političnih vprašanj ali vršitev politične akcije, je treba prijaviti najkasneje tri dni poprej. Za take shode je potrebno predhodno dovoljenje uprave policije. Če oblastvo najkasneje 24 ur pred časom, ko se naj vrši shod ali posvet, ne izda dovoljenja, se smatra, da je shod oziroma posvet prepovedan. V prijavi, ki jo mora podpisati vsaj eden izmed sklicateljev z navedbo svojega poklica in bivališča, se mora navesti kraj, čas in dnevni red shoda ali posveta. Pri posvetih je treba navesti v prijavi tudi poklic in bivališče vseh osebno povabljenih oseb.

Za shode pod vedrim nebom in sprevede je potrebno posebno dovoljenje uprave policije pod istimi pogoji kakor za prej navedene politične shode in posvete. Prijaviti jih je 3 dni prej.

Politične stranke morajo shode, posvete, konference v zaprtem prostoru prijaviti 24 ur prej upravi policije, ni jim pa potrebno predhodno dovoljenje uprave policije, razen za shode pod milim nebom.

Rok 3 dni in rok 24 ur za prijavo shoda, konference ali posveta, ki ga skliče odobrena politična stranka v zaprtih prostorih, se računa tako, da se dnevi prijave in dnevi, ko se vrši shod, spreved, posvet ne šteje. Pri roku 24 ur za izdajo oblastnega dovoljenja se pa ure priobčite in pa ure, ko se shod, posvet prične, ne vračunajo.

Tako prijavljanje shodov in posvetov je tudi v interesu sklicateljev samih, da more oblastvo zaščititi popolno svobodo in varnost zborovanj ter prostost opredeljevanja volitev.

Sklicatelji shodov in posvetov, ki ne bi upoštevali teh predpisov društvenega zakona, bi občutili kazenske posledice § 36 društvenega zakona, ki so zapor do 30 dni ali denarna globa do 5000 (pet tisoč) Din, odnosno obe kazni.

Nočni lov sredi Ljubljane

V noči od četrta na petek je doživelo naše Gradišče svojevrstno senzacijo. Lastnik splošno znane Lovšinovalne gostilne v Gradišču 13, g. Oskar Černe, se je ob pol 3. zjutraj nenadoma prebudil. Ker v zgornjih prostorih slikajo in pleskajo sobe, je namreč spal kar spodaj na klopi pod servirnimi okencem v gostilniški sobi. Nenadoma ga je prebudila svetloba. Iz kuhinje mu je posvetil pod nos neznanec. Gospodar je seveda hitro skočil na noge, nočni gost pa jo je še urneje pobrisal iz kuhinje.

Prišel se je pravi nočni lov. Neznanec se je iz dvorišča povzpela na balkon stranke Lavr Koširjeve. Sum je prebudil tudi njo in begunec je bil že malce v zadregi. Takoj je bila obveščena tudi policijska stražnica. Na lov je jedro prihitele več stražnikov, nočni gost pa je negalantno pokazal vsem skupaj hige in odskočil z balkona po nizki strehi na sosednje dvorišče.

Lov je tako prešel v senzacijo. Razburjenje je sicer mirne meščane mahoma pometal iz postelj. Junaško so pomagali, kakor je kdo vedel in znal. Deset ljudi, v uniformi in brez nje, se je podilo za bežečim plenom. No, možak si ni kdo ve kaj storil iz tega. Na sosednjem dvorišču se je popel čez zid in bežal dalje. Šlo je gor in dol, sem in tja, čez streho, čez zid, čez ograjo, kamorkoli, samo ne v roke razburjenih lovcev.

Nazadnje se je krog zasledujočih tako zožil, da so že upali v uspeh: Begunec se je pojavil na visoki strehi za dimnikom. Odtod ni več izhoda zanj. Hajd, previdno, a naglo na streho. Plen ne uide. Pridejo na streho. Sledovi nočnega gosta so še vidni, a koga ni? I, njega, kakopak! Ni ga in ga ni in vse iskanje je zaman. Izginil je bržčas v Vegovo ulico in odtod dalje v svobodo.

Tako je torej razburljivi nočni lov ostal brez plena. Uzmovič sam pa tudi ni napravil omembe vrednega dobička. Prišel je v gostilniško kuhinjo lepo po domače in kakor se spodobi. Ker je v vratih veliko okno, je utrl kos šipe, pri čemer se je celo obrezal na roki. Znotraj je tičal v ključavnici ključ, pa ga je kar lepo zaskakal in odklenil. V kuhinji si je izbral velik kuhinjski nož in je narezal kredenco, da je lahko odprl predal. Tam je imela natakara nekaj gotovine in uro. Možak si je prisvojil 120 Din drobca, kolikor ga je pač bilo. Poleg tega je vzel tudi natakarično damsko uro in šop veznih ključev, vse-kakor dokaz, da je imel še več »plemenitih« namenov.

Kri na nožu priča, da se je mož res obrezal. Ker je le prehitro silil v gostilniško sobo in s tem predramil gospodarja, se ni utegnil niti okrepčati z dobrotami, ki bi mu bile bržčas prijale. Niti na liker-jih niti na drugih pijačah ni bilo mogoče ugotoviti, da bi si jih bil kaj privoščil.

Tako je razburjen romantičen nočnega lova za vse udeležence ostalo brez hujših kvarnih posledic. Aprilska zabava.

Za ponočnjaka samega ntegne epilog vse-kakor postati nekoliko resnejši. Na policiji namreč upajo, da so mu vzlic njegovi jeguljasti spretnosti že za petami.

Dnevni dogodki

× Najstarejši frančiškan umrl. V Ljubuškem je umrl te dni frančiškan Luka Begič. Rodil se je 21. oktobra l. 1841. Dosegel je torej lepo starost 94 let in je bil menda najstarejši frančiškan na svetu. Ob njegovi smrti so listi zabeležili posebno, da se nikdar v svojem življenju ni hotel dati fotografirati.

× Pri vasovanju so ubili v vasi Beli nad Spitaličem te dni na nekem dvorišču posestnikovega sina Blaža Strajharja. Spodnesli so mu lestev, ki jo je bil prislonil na okno svoje izvoljenke, na tleh ležečega so pa pobili in odnesli četrt ure daleč proč. Orožniki so prijeli že več fantov, ki so osumljeni, da so bili zraven.

× Člani moškega zbora OPUS iz Brna pridejo v Ljubljano v soboto, dne 27. t. m. ob 13.35. uri. Na glavnem kolodvoru jih bodo sprejeli zastopniki Jugoslovansko-Českoslovaške Lige, Češke Obece, Hubadove pevске župe itd. Pozdravila jih bo tudi vojaška godba. Vse ljubljansko občinstvo vabimo k sprejemu bratskih pevcev in posetu koncerta, ki bo isti dan ob 20. uri v veliki Kazinski dvorani.

× Českoslovaški moški zbor OPUS ima v svoji domovini najboljši in najlepši kritiki. Ko je odšel po Moravski Smetanov koncert, je imel take uspehe, da so se kritiki vpraševali, ali je to zmaga Smetanovih skladb, ali pa zmaga odlično dovršenega zborovskega petja tega zbora. Takega uspeha kakor ga je dosegel Opus v jubilejnim Smetanovem letu, še ni imel noben

Kaj hoče Jevtič? Enotno Jugoslavijo

drug zbor, izvzemši pevski zbor Moravskih Učiteljev. Ko so Moravski Učitelji prišli prvič v Ljubljano, so doživeli pri nas nepopisen uspeh. Enak uspeh se nam obeta v soboto, dne 27. t. m. na koncertu zbora OPUS iz Brna. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice.

× Poziv vsem tehnikom! Mnogi izmed inženjerjev in tehnikov sploh tavaajo danes brezupno okrog ter se borijo za najskromnejšo ekstenzijo in so prepričani skrajnemu izrabljanju. Vsak po svoji poti skuša priti pod skromno streho. Kdor je spretnejši, brezobzirnejši in ima boljše zveze, ta se dandanes še nekako dokoplje do eksistence. Toda nihče ne bi ugovarjal, da se ne bi mogli doseči večji in hitrejši uspehi pri skupnem naporu vseh tehnikov. Organizacije tehnikov so se združile v »Komite tehničnega dela«, ki si je že na prvi mah pridobil velike simpatije ter uvaževanje. Toda tudi od onih, ki jim bo Komite v največji meri koristil, se lahko nekaj zahteva. Najmanj, da ne stoji malomarno ob strani izven svojih strokovnih organizacij; da se zavedajo skupnosti interesov in da ne pričakujejo pomoči samo od drugih. »Komite« tehničnega dela bo v prvi vrsti pomagal in skrbel za vestne člane organizacij, ker to tudi zasluži in so to upravičeni zahtevati.

× Film o festivalu Slovanskih plesov, katerega je posnela zagrebška filmska družba »Svetloton« je bil z velikim uspehom predvajan po skoroda vseh kinematografih Jugoslavije. Kakor poročajo glasilo dunajske »Uranije« je prevzela »Uranija« razpečevanje tega filma za Avstrijo. Poročilo pravi, da je ta film izredno posrečen in kot reportažen film dokumentarnega pomena. Delno so film prevzeli tudi drugi evropski žurnali in bil je že predvajan v Švici, na Českoslovaškem, na Poljskem in v Bolgariji.

Kaj moramo mi?

× Beograjski tisk o Slavku Ostercu. Na jugoslovanskem glasbenem festivalu v Beogradu so izvajali tudi dve skladbi skladatelja Slavka Osterca, o katerih si je ves beograjski tisk edin, da sta bili najboljši točki sporeda.

× Radiofonska oddajna postaja v Ljubljani sporoča, da se je rok za vlaganje skladb podaljšal do 1. maja.

× Združenje slaščicarjev in medlarjev je naprosilo g. bana, da izda vsem obrtnim inštančam nalog, da prepove izdelovanje in prodajo sladoleda po buffetih, češ da je bil sladolec doslej edini vir dohodkov naših slaščicarjev. Ostro so slaščicarji nastopili tudi proti mlekarjam, češ da prodajajo in izdelujejo mnogo blaga, ki spada po zakonu samo v njihovo področje.

× Beograjska »Stampa« o reorganizaciji naše radiofonije. V zadnjem času, zlasti po volilnem govoru prometnega ministra g. Vujića, je zopet postalo močno aktualno vprašanje jugoslovanske radiofonije. Govorilo in pisalo se je o centralizaciji ali decentralizaciji vseh oddaj, o organizaciji naše radiofonije po angleški družbi Marconi itd. Zdaj prinaša inž. M. T. v beograjski »Stampi« več predlogov, ki nas zanimajo predvsem radi naše oddajne postaje. Predvsem ugotavljamo z zadoščenjem, da je tudi dopisnik »Stampa« prišel do prepričanja, da bi ne bilo koristno podrediti našo in zagrebško postajo beograjski, kar bi pomenilo na eni strani obremenitev beograjske postaje, na drugi strani pa bi taka centralizacija oddaj samo ubijala kulturno iniciativnost Ljubljane in Zagreba.

× Borbo proti sušmarjem vodijo z vso energijo tudi obrtniki v primorski banovini. Posamezne obrtniške organizacije so l. 1934. prijavile osrednji obrtniški organizaciji nad 1100 sušmarjev, proti katerim je bilo uvedeno zakonito postopanje.

× Tujski promet na Jadranu obeta biti letos rekorden. Te dni se je pripeljal v Split s parobrodom »Kumanovo« več odličnih Švicarjev; ta izlet je organiziral naš potniški urad v Curihu. Pričakujejo tudi obisk 100 odličnih oseb iz Rumunije, med katerimi bo tudi več ministrov in diplomatov. Iz Beograda pa je napovedan v Splitu obisk 300 izletnikov, ki bodo na morju preživeli svoje velikonočno praznike.

× Za siromake je nabrala Narodna ženska zadruga v Splitu lepo vsoto denarja, tako da je dobilo 60 siromakov znatne množine živeža v dar.

× Ponarejen denar. V Medvodah so orožniki ugotovili, da krožijo med ljudmi ponarejeni kovanci po 10 in 20 dinarjev. Denar je ponarejal neki delavec in ga tudi sam spravljaj v promet.

× Zaključek radiotelegrafičnega tečaja v Zemunu. Naša potniška zračna služba je priredila v Zemunu prvi tečaj za radiotelegrafijo, ki je bil te dni zaključen. Absolventi bodo od 1. maja dalje zaposleni na progah »Aeroputa«.

× Utonil je te dni blizu Hvara 40letni mornar Ante Stipanov, ki je plul po morju s svojo jadernico, pa ga je zalotil hud vihar. Njegova dva spremljevalca ga nista mogla več rešiti.

Ljubljana

LJUBLJANSKIM OBČANOM!

Someščani! V nedeljo 28. aprila 1935 poseti šef kraljevske vlade, gospod Bogoljub Jevtič, predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev z več drugimi ministri prvič naše mesto.

Vabim vse hišne posestnike, da v čast visokim gostom na ta dan razobesite na svojih hišah državne zastave, vse someščane pa vabim, da se, izkazujoč staroznano ljubljansko pozornost in gostoljubnost udeležijo sprejema na kolodvoru, nato pa na Kongresnem trgu manifestirajo za zmago državne in narodne misli. dr. Vladimir Ravnihar s. r. Predsednik mestne občine:

Red in zakonitost

× Učiteljsku v Ljubljani in okolici. JUU sekcija za Dravsko banovino apelira na vse učitelje in učiteljice iz Ljubljane in okolice, da se polnoštevilno udeležijo koncerta pevskega zbora »Opus« iz Brna. Koncert bo v veliki dvorani Kazine v soboto 27. aprila. »Opus« je eden najboljših českoslovaških pevskih zborov in se ob vsakem posetu iz Jugoslavije najaktivneje udeležuje. Opozarjamo tudi na sprejem na kolodvoru, ki bo v soboto ob pol 14. uri.

× Lep črn damski plašč z ovratnikom iz imitirane kožuhovine je prodal neki Z. Fr. nekemu delavcu. Ker policija ni hotela priznati veljavnosti te kupitje, je plašč zaplenila. Kdor ga pogreša, naj se javi na Upravi policije!

× Mestno poglavarstvo prekljuje za dan 28. aprila 1935 sklicano javno dražbo košnje po mestnih potih in stradonih, in sicer od 10. do 13. ure. Druga javna dražba bo objavljena v časopisih.

× Pevski zbor Glasbene Matice ima v petek 26. aprila ob 20. uri vajo za mešani zbor.

× Obrtniško društvo v Ljubljani poziva svoje članstvo in ostalo obrtništvo, da se v čim večjem številu udeležijo sprejema in manifestacijskega zbora predsednika vlade g. Bogoljuba Jevtiča v nedeljo dne 28. t. m.

× Gorenjska periferija Ljubljane z Dravljami je menda zadnji čas postala zatočišče podjetnih uzmotivcev. Pri zadnji raciji je policija tam okrog nabrala 25 jogrov, ki majo vsi kaj na vesti. Seveda prejmejo vsi svoj delež. Občinstvo opozarjamo, naj bo v darenjivosti previdno. Res je mnogo siromasti in gorja med nami, res je pa tudi, da lepo število zločinskih tipov živi pri nas samo na račun prevelike lahkovernosti naših meščanov. Kakor povsod, je zlasti tu treba priporočati previdnost in — zato srednjo pot.

Na shod v nedeljo 28. t. m

× Trgovci brez koncesije je leta 1911. v Mirni peči rojeni hlapec Z. F., ki mu pomaga njegov stiri leta mlajši brat L. V večji družbi samih podjetnih ljudi, med katerimi se odlikuje zlasti l. 1907. v Trojanah rojeni D. K. je »kupčeval« po Ljubljani in okolici. Nabavljal si je blago, kjer se mu je pač nudila prilika. Zdaj je smuknil tu, zdaj tam. Izbrčen ni bil niti glede kakovosti niti glede izvora. Po nekem pajašu je pred tremi tedni prodal nekemu ljubljanskemu zlatarju zlato žensko uro (zapestno). Lastnik(ica) naj se javi na Upravi policije. To nekoncesijonirano trgovsko-tatinsko družbo je zdaj policija polovila in bo vsa bratovščina v kratkem izročena sodišču.

× Pevski zbor OPUS iz Brna v Ljubljani. V soboto 27. t. m. ob pol 14. uri prispe semkaj znameniti brnski pevski zbor OPUS. Mudi se na veliki koncertni turneji po Jugoslaviji. V Ljubljani priredi koncert v veliki dvorani Kazine 27. t. m. ob 18. uri. Priprave za koncert vodi JČ liga. Goste pozdravijo ob prihodu zastopniki banovine, mestne občine in raznih kulturnih in strokovnih združenj. Pevski zbor z velikim uspehom vodi že ves čas njegovega uspešnega delovanja prof. Steinmann. Po koncertu bo prijateljski sestanek v Kazini, ki se ga udeležijo predstavniki naših oblasti in kulturnih institucij. Občinstvo vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo sprejema na železniški postaji in da tudi koncert poseti v kar najbolj častnem številu. Spored koncerta objavljamo med ljubljanskimi vestmi. Vstopnice so na prodaj po običajnih koncertnih cenah v knjižarni Glasbene Matice.

× POČITNIŠKE KOLONIJE MESTNE OBČINE. Mestna občina bo letos organizirala počitniške kolonije v mesecu juliju in avgustu. Tozadevne prošnje, oziroma tiskovine, ki se dobe v social. uradu, Mestni dom, II. nadst., soba št. 43, je vlagati osebno najkasneje do včetega 15. maja 1935. Na poznejše vlozene prošnje se ne bo oziralo v nobenem primeru. Prošilce opozarjamo na to, da pridejo v prvi vrsti v poštev šolo-obvezni otroci (do 14. leta), pristojni v Ljubljani, in v drugi vrsti šele ostali. — Mestni mladinski urad.

Maribor

ZA SOKOLSKI DOM V MARIBORU

Kakor si vsak posameznik želi čim preje zgraditi lastno hišico z vrhom, tako in še bolj si želi Sokolstvo lastnih solnčnih in zdravih telovadnic. V telovadnice pošiljamo dan za dnem našo dečo, naraščaj, našo bodočnost in mora biti naša skrb, da prostori, kjer se mladina vzgaja, odgovarjajo predvsem higienskim potrebam. Sokol-Matica v Mariboru se trudi že dolgo vrsto let za dosego tega smotila in je prišel že leta 1907 zbirati potrebna sredstva.

Letos pa se je zamisel sokolskega doma v Mariboru približala uresničenju. Gradbeni odsek Sokola-Matice, ki je bil izvoljen na zadnjem običnem zboru, je zastavil vse sile in se obrnil za pomoč k mariborskemu meščanstvu, ki se je pozivu že doslej odzvalo z lepimi prispevki. — Z naklonjenostjo mariborske občine je društvo dobilo v dar potrebni stavbni prostor v izmeri 2000 m².

Sedaj, ko so za sokolski dom zbrana delna sredstva, moramo vsi, ki čutimo ljubezen do naše mladine in naroda, storiti vse, da se zbere še toliko sredstev, da se bo lahko naše mesto kmalu ponašalo s svojim sokolskim domom. — Gradbeni odsek Sokola-Matice v Mariboru apelira tem potom na vsa društva in korporacije, naj v tem letu opuste vse nabiralne akcije. Vse mariborski nacionalni živeli naj osredotočijo svoje delovanje v zbiranju sredstev za sokolski dom v Mariboru.

× Prijeti vlomileci. O vlovu v stanovanje žene vpkojenega profesorja Kovača smo že poročali. Vlomileci so odnesli zlatnine za 20.000 Din. Kmalu nato pa je policija izvedela, da je neki mlajši moški menjal v kolodvorski restavraciji zlat avstrijski šiling. Začela je tistega moškega iskati in ga je res tudi našla v neki gostilni v družbi dveh žensk in nekega znanca. Fant je priznal, da se piše Edmund Logar in da je res vlovil, povedal pa je tudi, komu je zlatnino in dragulje prodal.

Obnovo našega gospodarstva

× Hitlerjevci v Mariboru. V četrtek je pribežalo iz Avstrije v Jugoslavijo zopet kakih deset hitlerjevcev, ki so jim postala tla v Avstriji prevroča. So to večinoma sami mladoletneži. Na policiji so jih zaslišali in poskrbeli za njihovo nadaljno usodo.

× Sportno senzacijo bomo imeli v nedeljo v Mariboru. Prvenstvena nogometna tekma s sportnim klubom Ilirijo iz Ljubljane in Prvim slovenskim sportnim klubom Maribor bo gotovo privabila mnogo prijateljev sporta na igrišče.

× Velikonočni dar. Društvo jugoslovanskih drž. upokojencev v Mariboru je za praznike razdelilo iz društvenih sredstev med najrevnejše člane znesek 2150 Din.

× Narodno gledališče. V soboto, 27. aprila ob 20. uri repriza Cerkvenikove vojne zgodbe »Kdo je kriv?« Red D. — V nedeljo, 28. aprila ob 20. uri Rasbergerjeva opereta »Prebrisani Amor«.

× Velika sokolska tombola bo v nedeljo, dne 28. aprila na Trgu Svobode. Zbranih je več sto dobitkov, srečke se pa dobe po ulicah po 250 Din.

× Akademski pevski zbor iz Ljubljane priredi koncert v Mariboru, in sicer 2. maja ob 20. uri v Unionu. Na sporedu je 21 narodnih pesni. Za koncert vlada veliko zanimanje.

× Zborovanje brivcev in frizerjev. 23. t. m. so v Mariboru zborovali brivci in frizerji iz severnega dela naše banovine. Združenje šteje 155 članov-mojstrov, 193 pomočnikov in 147 vajencev. Poročilo o poslovanju v preteklem poslovnem letu je podal predsednik g. Novak. Zborovanju so prisostvovali tudi obrtni referent g. dr. Senkovič, zadržni nadzornik g. Založnik in član zborniškega sveta g. Bureš.

ob 10 uri v Ljubljano, na Kongresni trg

× Smrtna kosa. V Pakracu je predvečerašjem umrla asistentka na otroški kliniki v Zagrebu ga. dr. Lipolt Krajnovičeva. Pokojnica je sestra mariborskega obmejnega policijskega komisarja Stevana Krajnoviča. Naj počiva v miru, ostalim naše sožalje.

× Poziv obrtnikom, trgovcem in industrijalcem. V nedeljo 28. aprila ob 10. uri bo na Kongresnem trgu v Ljubljani velik volilni shod za vso dravsko banovino. Na shodu bodo nastopali kot govorniki med drugim: predsednik vlade g. Bogoljub Jevtič, finančni minister Stojadinović in minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Drago Marušić. Vožnja je znižana na eno tretjino. Iz Maribora pelje poseben vlak zjutraj ob 5.22, in se vrača iz Ljubljane ob 14.30. Pozivamo gospodarske kroge, da se shoda udeležijo v čim večjem številu. Podrobne informacije dobite na železniških postajah. — Odbor obrtniškega združenja v Mariboru, Združenje gostilniških podjetij v Mariboru, Združenje trgovcev za mesto Maribor in mariborska sekcija Zveze industrijcev.

× Razglas. V Mariboru bo zaščitno cepljenje zoper osepnice od torka 30. aprila do petka 3. maja v mestnih uradnih prostorih v Franciškanski ulici št. 8, in sicer v času od 9. do 11. ure. V navedenem času bo cepljenje brezplačno. Cepljenje je obvezno za vse zdrave otroke, ki so bili rojeni v preteklem letu. Starši se opozarjajo, da je opustitev cepjenja kazniva po zakonu o nalezljivih boleznih.

× Na mestnem fizikatu v soboto 27. t. m. ne bodo sprejemali strak zaradi desinfekcije in čiščenja uradnih prostorov po cepljenju.

× Ribji trg. Na petkovem ribjem trgu so bile te-le cene: skuši kg 18 do 24 Din, postrvi 36, sardele 12, ocaše 14, girice 10, belice 8 do 9, mreže 12, žabji kraki 2 Din venec.

× Državo so hoteli oškodovati. Komisar finančne kontrole Marković in preglednik Premec sta našla v treh mariborskih veletržnicah tri vagone kave in riža, ki so jih hoteli trgovci vtihotapiti, da ne bi bilo treba plačati pred kratkim vpeljane trošarine. Državo so hoteli oškodovati za približno 35.000 Din.

Cerknica

Volilni odbor Jevtičeve liste je izdal ta-le proglas: Dne 5. maja bodo volitve v parlament. Ne nasedajte raznim hujšakcem, ki vam obetajo nebesa, pa ne bodo za Vas ničesar storili. Trezno premislite, kdo za more danes kmetu prinesiti največ koristi in olajšanja. Vsi poznate bivšega ljubljanskega bana gospoda dr. Marušića. Vsi veste, da je mož dela in poštenja in vseskozi kmetijski človek. Njegova skrb za malega človeka mu je prinesla ponosni naslov: »Kmetijski ban«. G. dr. Marušić je sin malega kajzarja na Spodnjem Krasu. Njegova mladost je spoznala v borni kmetijski bajti vse težave kmeta. Tudi kot študent se je v siromaštvu in pomanjkanju prebil skozi študije, ki jih je končal odlično. Težki položaj malega človeka mu je ostal za večno pri srcu. Ko je postal ban, je imel na uradništvo banovine v Ljubljani nagovor, kjer je med drugim povedal: »...Zavedati se moramo, da sta glavna stebra naše domovine kmet in zemlja. Zato moramo posebno brigo posvetiti našemu kmetu, obrtniku in delavcu kot glavnim produktivnim silam narodnega gospodarstva... Nad vsem tem mora biti nesebično in pošteno delo, bratska ljubezen, strpnost in medsebojno spoštovanje.« Teh načel se je g. dr. Marušić vedno držal. Njegova prva misel in njegova prva skrb je veljala vedno samo malemu človeku. Dr. Marušić ni mož besed, marveč tih mož dela. Ne objublja mnogo. Toda brez objub je za malega človeka doslej ogromno napravil. Sami veste, da življenje delajo ljudje in ne programi. Naj bo pro-

Pravično ureditev socialnih vprašanj

gram se tako dober, če ga dobi slab človek v roke, bo slabo za ljudstvo. Pošten, socialen, pomirljiv in svojega bližnjega ljubeč človek pa bo ne glede na program ljudstvu koristil. Če je kdo poklican in sposoben da nas povede iz današnje krize, je to prijatelj malega človeka g. dr. Marušić. Njegov program sta delo in ljubezen. Njegov namen je zadržna organizacija in povzdiga kmetijstva. Dr. Marušić ni politik strankar, on je gospodarski človek. On ne mara političnih hujškarjev. On hoče mirno in tovariško sodelovanje vseh poštenjakov. Zato oddajte dne 5. maja glasove temu možu dela, poštenja in ljubezni za malega človeka.

Radeče

Velilno gibanje. Na velikonočni ponedeljek je bil v Radečah velik volilni shod pod milim nebom. Shod vsedravnega Jevtičeve liste je otvoril šol. upravitelj g. Ivo Pečnik, na kar je podal besedo kandidatu g. ing. Zupančiču. V lepem in temperamentnem govoru je podal navzočim zborovalec zaokrajeno celoto notranje politike ter obrazložil velepomembnost majske volitve na naš narod.

Sokolsko gledališče v Radečah bo uprizorilo v nedeljo ob 20.30 zvečer komedijo »Zadevo Kaisera«. Režijo vodi br. Pešec. Zasedba je prav dobra, zato je pričakovati, da bo nudila komedija vsem obiskovalcem obilo smeha in zabave.

Sprememba posesti. Gdč. Valerija Haller trgovka in posestnica v Radečah je prodala drugi trakt svoje hiše g. Zibretu, kleparskemu mojstru iz Sv. Petra pri Radečah.

za manifestacijo njegove velike zamisli

Malo je srezov v Dravski banovini, ki bi imeli tako slabe komunikacije, kakor je ravno krški srez. Na prizadevanje odločujočih oblasti se je te dni pričelo z akcijo gradnje nove železnice St. Janž—Sevnica, ki bo predvidoma gotova v dobrih dveh letih.

Vzporedno z gradnjo železnice pa se je večeraj pričela akcija za dograditev nujno potrebne ceste iz Radeč preko Dobrave in Brunške gore v St. Janž in dalje v Tržišče. Na prizadevanje tukajšnjega predsednika mestne občine g. Antona Polanca se je pričelo s pripravljalnimi deli. Kr. banska uprava je poslala večeraj svoje inženjerje, ki so komisijonelno pregledali teren. G. Polanc je urgiral za prepotrebno cesto pri vseh mogočih oblastih. Slednjice se je obrnil na ministra socialne politike g. dr. Marušića s prošnjo, naj bi se on zavezal za to cesto, na kar mu je g. minister dal zagotovilo. Ta cesta bo znatno zblížala Savsko in Mirensko dolino, pri gradnji bodo pa naši delavci, kakor tudi kmetje našli dovolj zaslužka.

Slov. Konice

Sreske načelstvo (kmetijski referent) bo priredilo v vseh vinskih okoliših tečaje o prevepljanju domačega kostanja z maronijem. Ob tej priliki se bodo dobili tudi cepiči.

Šolska poliklinika v Ljubljani

V kratkem prično graditi novo poslopje zavoda, ki bo pravi blagoslov za sedanjo in bodočo Ljubljano

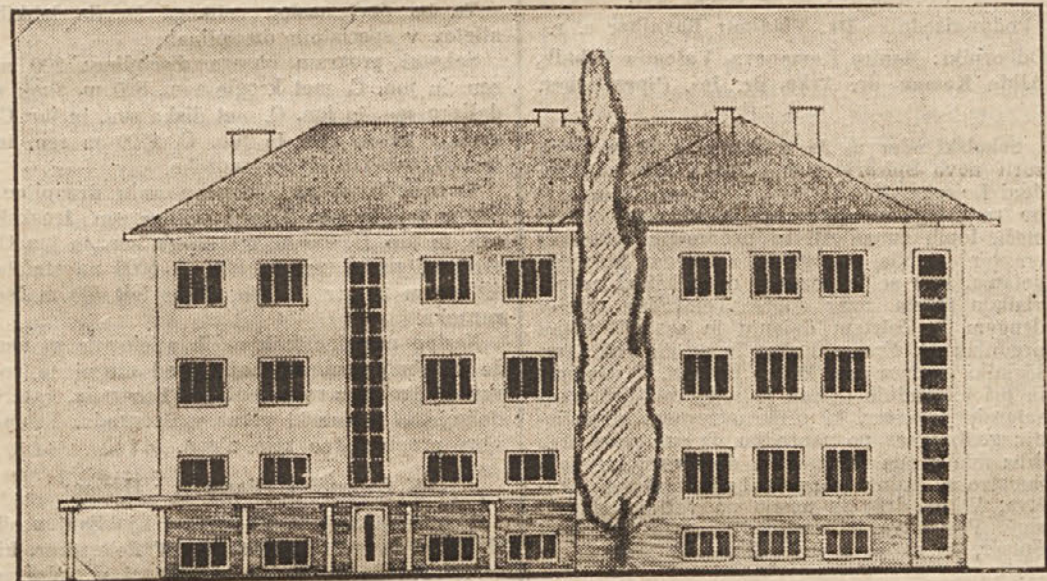
Ljubljanska šolska mladina ima že več let svojo polikliniko, ki najsrbneje pazi na njeno zdravje. Zavod je bil nekaj časa v baraki pri učiteljski šoli, pred nekaj meseci se je pa preselil v Gledališko ulico. Vsi ti prostori so le za silo in že dolgo je dovoljen tudi kredit za novo zgradbo. Za poslopje in opremo potrebni denar že leži v Hipotekarni banki in tudi mnogo načrtov so že napravili arhitekti banske uprave, ki so jim pomagali z navodili šef našega Higienškega zavoda gosp. dr. Petrič ter drugi strokovnjaki za mladinsko zdravstvo. Deloma s strokovnega stališča, deloma pa zaradi finančnega vprašanja se oblasti dolgo niso mogle odločiti, a sedaj je banovinski arhitekt inž. Čulk napravil načrte, ki odgovarjajo v resnici vsem zahtevam. Načrti so bili poslani že ministrstvu in licitacija za dela bo razpisana takoj, ko se gotovo v kratkem vrnejo iz Beograda.

Nova državna šolska poliklinika bo stala ob Aškerčevi in Murnikovi ulici onstran tehniške visoke šole. Tloris dvonadstropne stavbe predloča obliko črke »L«, da bo s to razdelitvijo v dva trakta imela tim več sonca in zraka. Vsa stavba je v velikih, najmodernejših oknih.

mandljev. Poleg otolaringološkega, kakor se znanstveno imenuje ta oddelek, bo pa na polikliniki tudi z vsemi pripomočki opremljen ambulatorij za zdravljenje zob, ki bo gotovo vedno poln malih pacientov. Seveda bo poliklinika imela tudi splošni ambulatorij, saj bo zdravila vse bolezni, a poleg ambulatorijev bodo seveda tudi prostorne čakalnice.

V I. nadstropje se preseli sanitetno tehnični oddelek Higienškega zavoda, ki bo imel tu svoje pisarne, obenem bo pa v I. nadstropju tudi vodstvo poliklinike, torej pisarna sedanje voditeljice ge. dr. Kristan-Lunačkove. Tudi lekarna bo v tem nadstropju, poleg nje pa še ambulatorij za antropologijo, ki ga vodi g. dr. Škerlj. Tudi za okulistiko, to je za zdravljenje oči bo v tem nadstropju poseben oddelek, razen tega pa tudi prostor za observiranje z višinskim solncem. Posebno velik je prostor za sistematičen pregled, kamor bodo prihajali posamezni razredi ljublj. šol, da bo zdravje mladine pod stalnim varstvom najzanesljivejših in najvestnejših zdravnikov. Takemu obisku primerna bo seveda tudi velikost čakalnice.

V II. nadstropje bo pa hodila predvsem po-

Kakor vidimo na sliki, ima poslopje popolnoma gladko fasado, edino pri tleh je obložena s kamnom. Pri vходу vidimo tudi pokrit hodnik, kakršen bo vodil tudi od drugega vhoda na ulico, da ne bo gneče pri zapiranju dežnikov, kadar bodo šole prihajale v dežju k zdravniškemu pregledu.

V kleti bo veliko kopališče z 22 prhami, kjer se bodo otroci pred pregledom vedno okopali. Večji del podprilničnih prostorov pa zavzema velika dijaška kuhinja s prostorno obednico, kjer bo lahko dobivalo na dan hrano od 80 do 140 otrok. Poleg tega bodo v kleti tudi pralnica z likalnice, kotlarna in prostori za premog in drva.

V pritličju bo prijazno stanovanje za slugo poliklinike, ostali prostori pritličja pa predložajo prav za prav pravo polikliniko, saj bodo tu najmodernejši ambulatoriji za zdravljenje dece in tudi za nadzorovanje njenega zdravja. Pri tem bo predvsem pomagal najmodernejši Röntgenov aparat. V protituberkuloznem disperzerju bodo specialisti reševali mestno mladino najrazličnejših pojavov jetike. Oddelek za bolezni ušes, nosa in grla, ki so tako pogoste pri mestni mladini, bo najmodernejše urejen, seveda bodo pa naši otroci tukaj dobili tudi najučinkovitejšo pomoč pri pogostih boleznih

habljena deca v veliko in najmodernejšo ortopedično telovadnico, kjer si bodo slabotni otroci spet pridobili ravno držo in izravnali skrivljene ude. Telovadnica bo služila tudi za predavalnico. Poleg teh prostorov bo v tem nadstropju tudi garderoba, pet stanovanjskih sob za zaščitne sestre in trisobno stanovanje s pritlikinami.

Samo ob sebi je umevno, da bo v poslopju instalirana električna razsvetljava in napeljava za medicinske aparate, prav tako pa tudi plin, signalne naprave, topla in mrzla voda ter toplotna centralna kurjava.

Brez dragih aparatov bo samo poslopje veljalo 1.700.000 Din. Aparat poliklinika že deloma ima, vendar bodo pa njen inventar izpopolnili še z velikimi novimi nabavami.

Okoliš tehniške srednje in visoke šole ter poliklinike bo zazidan po sodobnih načelih estetike, ki bo temu poslopju dal primeren arhitektonski povdarek in z zelenimi tratami in nasadi tudi prijazno in vabljivo okolico, da bo v okras vsemu mestu ter lep prehod med mestnim zidovjem in odprtim Mirjem. Z vsemi modernimi pripravi najbogatejše opremljeno poslopje bo pravi blagoslov za sedanjo Ljubljano, zlasti pa za njeno bodočnost.

Češki koncert v Ljubljani

V soboto, dne 27. t. m. koncertira ob 20. v veliki kazinski dvorani moški zbor Opus iz Brna pod vodstvom dirigenta prof. Steinmana. Poleg obeh državnih himen bo pel zbor naslednje točke: I. del: Tovačovski: Orel, pisani orel, Križkovski: Molitev, Smetana: Pesem na morju. V II. delu: Kunc: Stoji Jano, Aksman: Uspavanka, Chlubna: Kraljičino pisanje, Milojevič: Moje lane,

Gotovac: Ponudba dragega. III. del: Janeček: Marička Magdonova, Krička: Smučarji, Peterželka: Silvestrova pesem in Vomačka: Dajte vina. Solist-tenorist je A. Koreček. Zbor je prvovrsten, izredno fino naštudiran ter ima lepe izvrstno šolane glasove. Obisk najtopleje priporočamo, predprodaja v knjižarni Glasbene Matice.

Naš solnčni Jadran v slikah

Pod tem lepim naslovom je otvoril v beli dvorani hotela Union prof. Ipolit Majkowski razstavo svojih slik, ki v najboljšem smislu upravičujejo naslov razstave.

Prof. Majkowski je izjema med ruskimi umetniki, kakršni preplavljajo s svojimi na vse pretega hvaljenimi mojstrovini vso deželo, da jim je v kratkem času s svojo vsiljivostjo uspelo prav znatno znižati nivo okusa v zadevah likovne umetnosti pri najrazličnejših slojih. Razodeti namreč moramo, da so jim nasledili tudi inteligenti, ki se prav radi izdajajo za najboljše poznavalce slikarstva. Za kazen naj jim bo drago plačana šola in blamaža!

Slikar Majkowski prav mnogo zna, da mu tehnika ne dela več nobenih težav, obenem pa slika v resnici z dušo, vso opojeno z vedno se izpreminjajočimi lepotami Adrije. Niti od daleč niso njegove prikupne slike podobne mojstrovini modernistov, saj Majkowski na svojih delih z vso vestnostjo upodablja čudeže prirode tam doli ob našem morju in z ljubeznijo ne

prezre niti najmanjšega njenega čara. Idealist je ta umetnik in iz vseh njegovih odbleskov Jadrana žari sreča, ki polni njegovo srce z občudovanjem teh rajskih krasot. V sebi združuje tehniko in znanje klasičnih mojstrov marine z modernim občutjem za harmonijo in intenzivnost barve v solnčni pripeki, poskakajoči burji in dušeci jugovini. Njegovo morje v vsej svoji raznolikosti živi in se izpreminja neprestano, vendar pa ni nikdar pobarvana plahta, temveč vedno v resnici mokra voda vseh barvnih odtencev. Majkovskega dela so Ljubljancem tako všeč, da se o njegovi razstavi govori tudi v krogih, ki drugače ne obiskujejo umetnostnih razstav.

Prof. Majkowski je mojster v starem pomenu tega častnega naslova. Vse zna in vse sam napravi od okvira, ki je na njem napeto platno, a to platno je lahko navadna vrečevina, le izvrstno je pripravljena. Sam tre barve in sam pripravlja firnež, sam slika... Tako so delali mojstri, ki so nam skozi stoletja njih imena ohranjena v zgodovini.

A. G.

Tragična smrt kolesarja

Radeče, 25. aprila.

Včeraj zjutraj okrog pol štirih sta se podala Sotlar Anton, 23-letni vrtnar iz Radeč in Alojzij Racman iz Brega s kolesom v Ptuj. Po neki verziji sta kolesarila za stavbo enega »Jurja«, da se še isti dan vrne v Radeče, po drugi pa sta šla iskati dela.

Ko sta se včeraj vračala iz Ptuja, sta okoli 14.30 vozila po strmem konjiškem klancu navzdol. Prvi je vozil Sotlar, za njim pa Racman. Ko je v daljavi zagledal nekega nasproti vo-

zečega kolesarja, je Sotlar zavozil v desno, omenjeni kolesar pa v levo, tako, da sta z veliko brzino treščila drug v drugega in se strahovito pobila. Sotlar je oblezel nezavesten z velikimi ranami na glavi, na prsih in bradi, med tem, ko je drugi kolesar dobil tudi občutne poškodbe. Prvo pomoč jima je nudil Racman, ki se mu po naključju ni zgodilo ničesar, ker je vozil za Sotlarjem.

Oba so prepeljali v celjsko bolnišnico, toda kmalu nato je Sotlar izdihnil zaradi poškodb in notranje krvavitve.

Ko je tukajšnja pošta obvestila starše pokojnega Antona o tragični njegovi smrti, je takoj odšel brat Ludvik v Celje, da je ukrenil vse potrebno za pogreb, ki bo jutri ob 4. uri popoldne v Radečah.

Pokojni Alojzij je bil delaven in pameten ter bil svojim staršem v pravo oporo. Zlasti sedaj, ko se je vrnil od vojakov, je pomagal bolehnemu očetu pri vseh vrtnarskih delih. Zato je njegova tragična smrt odjeknila v srcih vseh sočustvujočih nad vse bolešno. Rodbina Sotlarjeva preživlja težke čase. Oče je preстал težko bolezen in kot rekonvaliscent ne more dosti delati, mati je bolehná, sin, ki je prišel od vojakov, leži že 7 tednov nepremično v postelji za revmo. Prebridka izguba pridnega Antona je zato še večja.

Pokojniku naj bo zemljica rahla, preostalim naše iskreno sožalje.

Skrb viške občine za brezposelne

Vič, 25. aprila.

Viška občina, ki je ena največjih v okviru velike Ljubljane, je tudi v letošnjem letu kljub težki gospodarski krizi izvršila večje delo in sicer regulacijo Večne poti, ki spada pod občino Vič. Večna pot od strelišča do znane vrtarije g. Herzmanskega, je bila potrebna nujne regulacije. Lansko leto je občina izvršila regulacijo od strelišča do Habjanove vile, letos pa do Herzmanskega. Večna pot napravi sedaj zelo lep vtis, saj je odpadel klanec pri takozvani tarči, pa tudi cesta XV. je izgubila svoj klanec. Vsa dela pri regulaciji Večne poti so izvršili večinoma domači brezposelni in tisti, ki bivajo vsaj dva meseca v viški občini. Uprava viške občine je potrošila za regulacijo ca. 48.000 Din in ves ta znesek so prejeli izključno brezposelni, katerih je bilo zaposlenih 160. Če bi bila na razpolago večja denarna sredstva, bi se popravile tudi ostale ceste v občini, ki so nujno potrebne popravila. Lansko leto je občina s pomočjo sreskega cestnega odbora popravila in razširila cesto na starem Viču do gasilskega doma, ki je v ponos viški občini. Pred Gasilskim domom se je uredilo cestišče in napravil lep park, kjer bi bilo umestno postaviti n. pr. spomenik padlim viškim vojakom v svetovni vojni. Popravilo ceste na Viču je veljalo 60.000 Din ter so bili tudi pri teh delih večinoma zaposleni domači brezposelni. Nujno potrebno je

še, da se napravi kanalizacija na starem Viču in napelje vodovod, kar pa je spričo pomanjkanja denarja za enkrat nemogoče. V kolikor smo dobili informacije, je za letošnje leto predvidena regulacija Gradaščiце od Vojnovičeve tovarne do železnice. V to svrhu so bili izvršeni že načrti in upati je, da se bodo ta neodložljiva dela v kratkem pričela. Ta regulacija je nujno potrebna, ker je struga Gradaščiце preozka in ob večjih nalivih zalije voda polja in travnike, kjer napravi posestnikom občutno škodo. Kako blagodejno vpliva regulacija Glinščiце in Gradaščiće skozi Novo vas in na Glincah od izliva v Ljubljano, nam najbolj pričajo zadnje povodnji, ko ni voda nikdar prestopila bregov in vdiralá v hiše. Tudi pri tej akciji viške občine bodo prišli do zaslužka brezposelni. V ostalem pa vrši človekoljubno delo za omiljenje brezposelnosti socialni odsek viške občine, ki kolikor je v njegovi moči in kolikor so na razpolago potrebna sredstva podpira revne domače brezposelne, ki jih je z družinskimi člani ca. 1000.

Gradbena sezona ne beleži posebnih uspehov, kar ovira predvsem pomanjkanje gotovine in hipotekarnih posojil. Proračun za leto 1935 še ni gotov, ker je občinska uprava prezaoplena z revizijo. Bo pa znašal približno 1.000.000 Din ter je uravnovešen. Čim bo revizija pri občini gotova, bo takoj sklicana javna seja, na kateri se bo najbrže tudi že obravnaval občinski proračun.

Dva pomembna koncerta ljubljanske Glasbene Matice v Prekmurju

V soboto 27. t. m. nastopi v Murski Soboti v Sokolskem domu orkester ljubljanske Glasbene Matice pod taktirko dirigenta in skladatelja prof. L. M. Škerjanca. Ta dogodek je važen za kulturne stike oddaljene Murske Krajine z Ljubljano, ter so v polnem teku vse priprave, da sprejme Murska Sobotka kar najčastnejše ljubljanske goste. Orkestralno društvo Glasbene Matice, ojačeno s člani orkestra drž. konservatorija v Ljubljani, bo zaigralo spored pretežno slovanskih skladb in seznanilo sobosko glasbeno publiko z najpomembnejšimi deli slovanske literature za godalni orkester.

Z orkestralnim društvom pa nastopita tudi dva solista, in sicer direktor drž. konservatorija in operni ter koncertni basist g. Julij Betetto, ki bo zapel samospeve Lajovica, Adamca in Škerjanca in violinski virtuoz, prof. drž. konservatorija v Ljubljani, g. Karlo Rupel, ki bo zaigral skladbo Svendsena, Dvořaka in Saint-Saensa, oba s spremljavo orkestra.

Prihodnji dan, v nedeljo, bo ponovitev koncerta v Ljutomeru popoldne ob pol 4. uri v Sokolskem domu.

Pričakovati je, da bosta oba koncerta v moralnem in gmotnem oziru uspeša in utrdila kulturne vezi naše severne meje s centrom.

Gospodinjski nasveti

Stari srebrni predmeti izgube rumenkasto barvo, ako jih oteremo s cigaretinim pepelom.

Duh po čebuli odpraviš iz rok, ako si otereš roke s koščkom limone.

Volnene stvari, ki so postale trde, se zopet omehčajo, če jih izpereš v milnici, kateri dodaš eno do dve žlici amonijaka.

Limone se ohranijo sveže, tudi če so prerežane, ako pokriješ odrezano stran s koščkom pergamentnega papirja. Papir zadržuje sok. Kadar limono zopet rabiš, olup papir in limona je sveža, kakor bi bila pravkar prerežana. Limona izloči več soka, ako jo nekoliko segreješ, predno jo prerežeš.

Odmevi

Italijani, ki so do pred kratkim podpirali Nemčijo proti Parizu v vseh njenih zahtevah, kažejo zadnje čase izredno občutljivost spričo nemške oholosti, ki ne pozna več meja. Tako doživljamo dan za dnem nove polemike med italijanskim in nemškim časopisjem, ki so tudi za nas zanimive, ker nam odpirajo nove poglede na daljnje in bližnje cilje italijanske in nemške zunanje politične akcije. Med te spada tudi debata o nemških kolonialnih zahtevah. O tem vprašanju je pred dnevi objavil list »L'azione Coloniale« uvodnik izpod peresa svojega direktorja Marka Pomilia. Iz njega posnemamo: »Ne povemo nič novega, če trdimo, da se je kolonialna propaganda v Nemčiji, ki jo je rajhovska vlada razvijala med nemškim narodom že takoj po vojni, v zadnjih letih, zlasti po saarskem plebiscitu, še bolj razvila, razširila in utrčila... Italijo seveda tega ne more mirno gledati. Iz prestižnih in praktičnih razlogov se mora energično upreti vsakemu poskusu s strani Nemčije, da bi spet dobila v roke svoje nekdanje direktne prekomorske posesti. — Ti razlogi so vsakemu na dlani: Italija, ki ni dobila niti enega samega kvadratnega kilometra bivših nemških kolonialnih ozemelj; Italija, ki je skupno z drugimi in boljše od njih zmagala v svetovni vojni; Italija, ki je vedno, pa čeprav včasih z vzgledno treznostjo in častno mirnostjo, ohranila živo svoje gibanje za dosego vsaj enega mandata, za čigar upravo je dovolj izčrpno dokazala svojao popolno zrelost z realizacijami, ki jih je izvršila na svojih afriških ozemljih; Italija, ki je bogata na prebivalstvu, a revna na surovinah; ta prenovljena Italija, ki se v polni meri zaveda svojih pravic, ne more in ne bi nikdar in na noben način mogla dopustiti, da bi kolonialne težnje Rajha prešle iz aspiracij v — realizacijo... Kajti bilo bi zares nadse smešno, če bi narod, ki je vojno izgubil, potem ko je preteklo od tega komaj nekaj let in se je med tem nanovo oborožil ter spet prilastil vse prejšnje pravice, prišel na lep in miren način tudi do onih kolonij, ki tvorijo poslednjo aspiracijo (!) in definitivno ustvarjenje imperija naše vesile... Če bi se to v resnici zgodilo, potem bi zgodovina ne poznala več postav in oni, ki so umrli za zmago, ne našli bi več mira... Zato pa je pravično in logično, če se Nemčiji ne povrne niti en sam kvadratni kilometer onih kolonij, ki jih je ona z vojno izgubila. Saj je znano, da so vojne kasacijski sodni dvor narodov. Zato bi bilo prav, da bi tudi pravična in okrožna sodišča to vprašanje enkrat za vselej končala...«

»Gazeta Polska« z dne 24. t. m. prinaša članek o priliki svečanega podpisa nove poljske ustave. List poudarja, da se s to ustavo začne nova doba v poljski zgodovini. Nova ustava, poudarja »Gazeta Polska«, je prelomila s prazno frazeologijo francoske revolucije o svobodi, bratstvu in enakopravnosti in postavila načelo, da se politične pravice pridobijo ne samo z rojstvom, temveč v prvi vrsti z osebnimi zaslugami. Ta konkretnost in sodbnejša načela bodo po sodbi lista preporočila poljsko družbo in pripomogla k razvoju nekaterih državljanskih vrtilin, lastnih Poljakom, obenem pa bodo pripomogla k pobujanju nekaterih hib, ki so spet tipične za Poljake. »Kurier Porannic« pravi, da je ta ustava prišla po večletnih drago plačanih izkustvih na podlagi političnega običajnega prava, ki ga je uvedel maršal Pilsudski. Nova ustava, pravi list, je pravno sankcionirano običajno pravo. Šele čas bo pokazal ves pomen velikega zgodovinskega preobrata, ki ga za Poljsko predstavlja ta ustava.

Kultura

Cerkvenik Angelo: »Kdo je kriv?«

Mariborskemu narodnemu gledališču gotovo ne more nihče očitati, da ne bi napravilo vsega, kar more, da da slovenskim dramatikom vzpodbudo za dramsko ustvarjanje. Če se ne motim, je uprizorilo to gledališče že štiri

O višnjegorskih klancih

Višnja gora, 24. aprila.

Če se peljemo po državni cesti iz Ljubljane proti Novemu mestu, se pričena kmalu za Grosupljem strm hrib Stehan, poln ovinkov in zavojev, ki sega prav do Višnje gore. Ta del ceste je najslabši na vsej poti od Ljubljane do Novega mesta. V prejšnjih časih, ko še ni bilo avtomobilov, je bila ta cesta dobra, klanec pa celo koristen, ker so ljudje s priprago nekoliko zaslužili. Železnica je prevzela ves osebni in tovorni promet, prišli so avtomobili. Sedanje strmine in ovinki zelo ovirajo avtomobilski promet. Zato se že dolgo pojavljajo želje in pritožbe prizadetih, da se mora Stehan prestaviti. V jeseni so že prišli inženjerji, ki so določili novo progo. In sicer se ta pričena v Starem trgu pri hiši g. Pečka, gre ob železnici skozi Dedni dol, Spodnje Brezovo na Peč in

od tu pri Grosupljem na državno cesto. Ta odcep bi bil od doseadanje ceste za okrog 5 km daljši, in sicer zaradi velikih ovinkov, da bi bila cesta čim bolj položna.

Proti temu načrtu je nastal v Višnji gori velik odpor, ker se nova cesta popolnoma izogne mestu. Oblasti so obljubile upoštevati želje Višnjegorcev in napraviti nov načrt. Vendar pa je vprašanje prestavitve Stehana vsak dan bolj pereče, ker vedno bolj narašča promet na Dolenjskem, posebno sedaj, ko je odprt turistični dom na Polževem pri Višnji gori. Nedeljo za nedeljo drže avtomobili z izletniki in bodo še bolj, kajti Dolenjska se je pričela probujati in odpirati vrata napredku. Ljudje polagoma spoznavajo njene lepote in jo obiskujejo v množicah. Zato bi bilo prav, da bi se izboljšala prometna sredstva. Najprej pa se mora seveda prestaviti Stehan!

Sokolstvo

Spomenik na Vižmarski tabor iz l. 1869.

Sokolski dom v St. Vidu nad Ljubljano.

Na binkoštni ponedeljek, dne 17. maja 1869. leta, je bil v Vižmarjih najmočnejši in znamenitejši narodni tabor. Na tem taboru je slovenski narod formuliral svoj politični program, ki je vnel v slovenskih srcih tolik ožen navdušenja, da je bil že naslednje leto začrtan južnoslovanski program, ki je bil začetek jugoslovanske ideje pri nas. In ta ideja se je pol stoletja nato uresničila v svobodni jugoslovanski državi — v naši kraljevini Jugoslaviji.

V spomin na to veličastno narodno in politično ljudsko manifestacijo je nameraval postaviti narodni odbor dostojen spomenik, kar je tedaj avstrijska vlada prepovedala.

Da izpolnimo davno željo naših prednikov, se je na sestanku delegatov nacionalnih društev dne 10. marca t. l. v Ljubljani izvolil podpisani akcijski odbor, ki si je v zvezi s sokolskim društvom St. Vid nad Ljubljano postavil nalogo, da zgradi v spomin na ta znameniti tabor skromen spomenik: Sokolski dom. Ta spomenik naj bi pričel poznim rodovom o dobi, ki je v njej pričel stopati Slovan na plan in ki so se v njej jele svetlikati prve zarje zlate svobode ter je pričela tudi borba za to svobodo.

Ta spomenik, ki naj bo priča o takratnem narodnem prebujanju, naj bo obenem simbol ljubezni do rodne grude, do naše države in do našega blagopokojnega Kralja Mučenika. Iz tega spomenika naj vzklije nov rod, ki mu bo vedno v srcu in mislih poslednja želja Viteškega Kralja Aleksandra I. Zedinitelja: Čuvajte Jugoslavijo!

Prosimo in pozivamo vso našo javnost, da prispeva za to plemenito akcijo. Naj ne bo nobenega društva, organizacije in korporacije, ki se ne bi odzvala temu pozivu, naj ne bo nobenega zavednega našega človeka, ki bi vsaj z dinarskim prispevkom ne omogočil uresničenja te akcije. Naj ne bo v naši banovini nobene občine, ki bi vsaj z malenkostnim zneskom ne prispevala na pomoč tej akciji!

Prispevke je pošiljati podružnici poštne hra-

nilnice v Ljubljani na čekovni račun št. 14.083 (Sokolsko društvo St. Vid nad Ljubljano) s pristavkom: za spomenik.

Ljubljana, dne 30. oktobra 1934.

Častna predsednica Franja Tavčarjeva s. r.

Predsednik: E. L. Gangl s. r.

Podpredsednik: Dr. Vladimir Ravnihar s. r.

Odborniki: Manica Komanova, Valentin Babnik, Albin Koman, dr. Arko, dr. Jos. Pipenbacher.

Sokolski oder na Javorniku je nedavno vpriporil novo Špicarjevo mladinsko igrano »Obeseni Lojzek«. Zgodba je kaj preprosta in ravno radi tega umljiva. Igrale so same mlade moči, lepih zunanosti in preprostih sokolskih sre ter je bila predstava, z izjemo zadnjega dejanja, kjer se je poznalo, da nekateri ne obvladajo teksta, prav dobra. Telovadne vaje v drugem in četrtem dejanju je sestavil župni prednjak dr. France Rakar in so jih vrli naraščajniki in deca prav dobro izvajali. V odmorih in pri telovadnih točkah je sodeloval društveni salonski orkester, ki priča o resnem stremeljenju godbenikov po napredku. Iz vse prireditve diha mlada sila in ljubezen do stvari, kar daje jamstvo za trdno in svetlo bodočnost tega društva, ki ga drže in nosijo po večini delavski sloji. Predstavo je posetil tudi avtor br. Jaka Špicar, ki se je o prireditvi zelo laskavo izrazil.

Sokolska župa Ljubljana — prosvetni odbor poziva vse članstvo ljubljanskih in okoliških sokolskih društev, da se v čim večjem številu udeležijo koncerta pevskega zbora »Opus« iz Brna, ki bo v soboto 27. t. m. ob 20. uri v dvorani Kazine. Zdravo! Predsednik ŽPO.

III. olimpijski dan. Z rešenjem ministrstva za telesno vzgojo naroda z dne 23. januarja t. l. se določa dan 2. junija t. l. kot III. olimpijski dan. Ministrstvo za telesno vzgojo naroda priporoča, da privedijo ta dan vsa sokolska društva in vse sportne organizacije brez razlike javne telovadbe, tekme ali katerekoli sportne prireditve, na katerih se bo manifestirala moč našega sokolstva in sporta ter se bodo dosegli kar najboljši moralni in materialni uspehi. Vse prireditve tega dne naj dajo čisti dobiček v korist olimpijskega fonda, ki bo omogočil udeležbo naših reprezentance na olimpijadi v Berlinu leta 1936. Vse prispevke je treba poslati predsedništvu Jugoslovanskega olimpijskega odbora v Zagrebu.

= Sport =

Propagandni juniorski in seniorski lahko-atletski meeting ASK Primorja

Sobota ob 15-30, nedelja ob 15., igrišče Primorja

ASK Primorje odprlo v soboto in v nedeljo oficialno lahko-atletsko sezono z zanimivim lahko-atletskim meetingom, na katerem bodo poleg njegove odlične atletske garde sodelovali po dosedanjih prijavah tudi atleti podjetnega domačega kluba Sloge, ki pošlje v borbo okoli 15 atletov z znanim drž. reprezentantom minulih balkanskih iger v Zagrebu, Starmanom Janezom in bratom Senčar, ki sta odlična dolgočprogaša. Primorje bo ob tej priliki preizkusilo tudi mnoge nove moči, od katerih so se zlasti mnogi juniorji izkazali kot zelo nadarjeni lahki atleti, svoj napredek pa hočejo dokazati mnogi njegovi že preizkušeni borci za jugoslovanske in ljubljanske barve, kakor so sprinterji Kovačič, Urbančič, Cerar I. in II., Šušteršič; srednjeprogaši Gaberšek, Zorja, Goršek, Czurda, Ogrin, Srakar; dolgočprogaša Srakar ml., Krpan; skakači in metalci Putinja, Korče, Perpar, Žgur, Sorše; zaprekaš Grgič in mnogi drugi. Ker so atleti državnega prvaka marljivo izbrali celo zimsko sezono za trening in zaradi lepega spomladanskega vremena tudi trening na igrišču, je pričakovati dobrih rezultatov.

To bo prvi nastop velikega števila lahkih atletov v specialnih disciplinah.

Sobotni program obsega discipline: 200 m sen. in jun. C, met krogla sen., 800 m, skok v daljavo sen. in jun. C, met diska sen. in jun. C, skok v višino sen. in jun. C, 1500 m sen. in jun. C, tek 110 m čez zapreke.

V nedeljo so na dnevnem redu discipline: 100 m sen. in jun. C, met kladiva sen., troskok sen. in jun. C, 400 m, met kopja sen. in jun. C, skok ob palici sen. in jun. C, 5000 m, stafeta 4x100 m za sen. in jun. C ter tek 400 m čez zapreke.

Nastop prominentnih naših atletov je za nas še posebno zanimiv, kajti pred durni je revanžni dvoboj z reprezentanco Beograda, kateri dolgujemo še lanski poraz v Beogradu. Vstopnina propagandno zelo nizka.

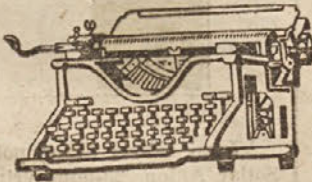
SK Železničar (Maribor) : Hermes

V nedeljo 28. t. m. bo igral v Ljubljani proti Hermesu prvenstveno tekmo SK Železničar, ki je po rezultatih, ki jih je dosegel v zadnjem času v prav dobri formi. Preteklo nedeljo je remiziral z zagrebškimi Železničarji, čeprav je nastopil s petimi rezervami. Da bodo pa našli v Hermesu trdega in nevarnega nasprotnika ve vsakdo, ki pozna naše Šiškarje.

V predtekmi, ki bo tudi prvenstvena, nastopita Mars in Svoboda.

Medmestna hazenska tekma Ljubljana : Zagreb

V nedeljo dopoldne bo v Zagrebu mednarodna hazenska tekma med reprezentancama Ljubljane in Zagreba. Ljubljancem se danes najnevarnejše konkurentinje Zagrebčankam, pri katerih je Concordia najboljša hazenska družina v državi. Ker je med Ljubljancem nekaj kandidat za državno reprezentanco in se bo kmalu igrala na Poljskem revanžna tekma, bo to srečanje nekaka revija naših najboljših hazenašev in lepa prilika, da se sestavi iz njih naš team proti Poljski.

"VSE ZA PISARNO" nudi
A. PRELOČNIK
LJUBLJANA
telefon 3456

Cerkvenikova dramska dela, od teh tri kot krstne predstave. In koliko dram drugih avtorjev je na deskah mariborskega teatra prešlo svoj krst! Mogoče je nekaj simboličnega v tej misli, ki jo na severni meji slovenstva vrši mariborski teater.

Cerkvenikovo najnovejše dramsko delo »Kdo je kriv?« je bilo kršeno v mariborskem teatru v sredo, dne 24. aprila t. l.

Vsa Cerkvenikova dela so v Mariboru doživela lep moralni uspeh. Res, ni mogoče trditi, da bi pomenila Cerkvenikova odrska dela kak teaterski »slager«; lahko pa z zavestjo polne odgovornosti trdim, da je pomenila uprizoritev vseh njegovih del v Mariboru, še celo pa uprizoritev tega njegovega poslednjega dela tih, miren, moralno neizpodbiten, rekel bi skoraj človeško prisrčen uspeh.

»Kdo je kriv?« je psihološko nekoliko drzno zasnovana, v napetem dogajanju skoraj malce preveč na ost gnana koncepcija vojne zgodbe nemškega vojaka, v civilu poklicnega igralca in ruske ženske, Ruske, učiteljice, ki je ostala v vojnem ozemlju. Srečata se pri proviantnem vozu. Ruska krade kruh z voza, da bi mogla prehraniti sebe in svojo hčerko. Vojak jo pri tatvini zaloti in terja od nje plačilo za svoj molk. Vojaka, ki mu je bil njegovo ženo zapeljal neki kozaški narednik, goni od fronte do fronte pošastna maščevalnost. Najti mora kozaškega narednika, zapčiti mu mora sabljo v srce. Ko stoji pred Rusko, opazi na njeni mizi sliko njenega moža. Ali ni bil to tisti ruski seržant Griša, ki je bil zapeljal njegovo ženo? Pošastna maščevalnost v vojaku vidi prav v tem človeku tistega zapeljivca! Nemškemu vojaku uspe na rafiniran način vzbuditi v Ruski ženskost... Ruska je pri-

pravljena... Toda nemški vojak, ki je močnejši igralec in maščevalec kakor možki, zavrne Rusko... V tistem trenutku prederejo Rusi fronto. Vojak mora iz Ruske izbe naravnost v bojno meteo. Teško ranjen se vrne v Rusko izbo, da bi si izprosil njeno oproščenje, preden umre. Menil je namreč, da je ubil njenega — moža, zapeljivca Grišo. Ruska zapusti smrtno ranjenega vojaka, teče na mesto, kjer bi moral ležati njen ubiti mož, pa se vrne in sporoči ranjencu, da ni ubil njegovega moža, marveč nekoga drugega, ki je bil morebiti njenemu možu malce podoben. Vojak pa: Ubil sem drugega, ali je zato moja krivda manjša? Ženska: Vojna je kriva! Vojak: Krivi smo vsi! Avtor je nemara mislil: Krivi smo vsi, ki smo v vsakdanjem življenju vse opustili, kar bi bilo moglo vojno preprečiti, krivi smo vsi, ki smo vzgajali sebe in naše otroke tako, da je vojna postala — možna, krivi smo vsi, ki nismo ne samo proti vojni nič storili, marveč jo celo s tisočermi navideznimi malenkostmi pospeševali! Višek doseže drama v tretji sliki, ko ranjeni nemški vojak ustrelj svojo komandanta, ki je hotel pri umiku zažgati Rusko kočjo, ter zažene puško na tla, rekoč: Te strahote mora biti konec!

Drama je vituozno in glede na tehniko skrajno utilitaristično grajena. Štiri skromne, preproste slike, dogajanje, ki se začne in konča na istem prostoru v dobi pičlih treh uric samo z dvema nosilcema vsega dogajanja. Dejanje je skrajno napeto; mnogoteri momenti so pretresljivi. Vendar pa se je moral nemara tudi avtor pri uprizoritvi zavedati, kako nevarna in usodna utegne postati takšna tehnika drame. Igralec... kakor, da stoji z

vso dramo, z vsem dogajanjem vred venomer na robu prepada! Drama se utegne vsak hip strmoglaviti v globino. Gledalec se mora ves čas tresti za usodo drame.

Mogoče bi bilo za avtorja bolj priporočljivo, da bi v bodoče hodil po bolj izhojenih in zanesljivih potih. Manj originalno, pa bolj sigurno...

Košiceva režija je verno interpretirala avtorjeve intencije. Mislim, da bi bila morala ponekod ostrostri dela malce opiliti; namesto tega pa jih je celo potencirala. Človek bi moral skoraj misliti, da je v predznosti z avtorjevim delom celo licitirala.

Furijanov vojak je bil svojevrstna mojstrovina. Dualizem druge slike, ki bi utegnil gledalca popolnoma zmešati, je Furijan tako razčlenil, plastično upodobil ter oba lika medsebojno povezal, da je na eni strani moralno biti slehernemu gledalcu jasno, za kaj gre, na drugi strani, pa ni razbil slike, kar bi se slabemu igralcu prav lahko primerilo. Furijanu ni mogoče po tej kreaciji odrekat možnosti razvoja v igralca velikega umetniškega formata.

Starčeva — Ruska — je imela več ali manj silno težavno nalogo. Upodobiti je morala skromno rusko vaško učiteljico, ki se niti od daleč ne more meriti s poklicnim igralcem. Svojo povečini pasivno vlogo pa je tako popolno obvladala, da bi si bilo težko misliti dovršenjši ustvaritev te močno problematične vloge. Starčeva je strla trd oreh.

Inscenacija je bila realistična; prva slika izredno lepa in učinkovita, Ruska izba pa preprosta.

Bil je lep večer in resno umetniško doživetje, kakršnih si še mnogo želimo. —k.

Za lažje vnovčevanje kmetijskih pridelkov

Kmetijske zbornice in načrtno kmetijsko gospodarstvo naj našo produkcijo prilagode zahtevam inozemskega trga — Standardizacija

Vprašanje vnovčevanja kmetijskih pridelkov je bilo posvečeno pri nas premalo pažnje in, če nas danes gospodarska stiska ovira v nadaljnjem razvoju, moramo v marsičem pripisati vzroke premajhni skrbi za to vprašanje. Če bi se bili brigali že prej, da ne bi bilo tako velike razlike med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskimi izdelki, kmetije gospodarske stiske ne bi občutili v taki ostrini, kakršno opažamo vsak dan. S tega vidika je treba presojati vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja, ki se bodo pojavila v bližnji bodočnosti. Potrebno je, da zavzamemo napram njim strogo precizirano načelno stališče, če hočemo, da naše kmetijsko gospodarstvo zopet povzdignemo ter s tem pospešimo tudi naš kulturni in socialni napredek.

Pred nekaj dnevi se je sestel od ministrstva za kmetijstvo sklican odbor, ki naj bi kot posvetovalni organ izdelal nekakšna navodila, kaj naj bi se podvzelo, da bi se cene kmetijskim pridelkom povišale. Med najvažnejšimi predlogi, ki jih je ta odbor priporočal ministru, je bil zaključek, naj se pri kmetijskem ministru ustanovi urad za proučevanje konjunktura kmetijskih pridelkov, odnosno, kako naj se kmetijska produkcija usmeri, da bomo za proizvode dosegli rentabilne cene.

To, kar je odbor zahteval, ni nič novega. Leta in leta že zahteva kmetijski živelj svoje interesno zastopstvo v kmetijskih zbornicah. Po svojih nalogah naj bi bile zbornice one celice, ki naj dajejo centralnim oblastem direktive, kako naj se rešijo ta vprašanja. Če je torej ta odbor smatral, da je predlagani urad eno najvažnejših vprašanj, potem bi bilo mnogo logičnejše, če bi bil rešil to vprašanje takoj. Predlagal naj bi ne bil le omenjenega urada, temveč kar ustanovitev interesnega zastopstva kmetijskega stanu. V sklad s tem morajo spraviti najprej različni interesi kmetijskega življa v raznih produkcijskih področjih in šele tedaj naj se tako izkristalizirana načela s smotnim kmetijskim produkcijskim načrtom prilagode potrebam domačega in inozemskega trga. Na kratko, odbor naj bi bil priporočil ustanovitev kmetijskih zbornic in v sodelovanju z njimi načrtno gospodarstvo v kmetijstvu. Zakaj so prav ta vprašanja važna pri povzdigi cen kmetijskih pridelkov in v kakšni zvezi so z njimi?

Agrarni protekcionizem industrijskih držav

Razvoj svetovnega gospodarstva, posebnost od 1. 1928. dalje, se giblje v pravcu, da vsaka država skuša vse svoje potrebe pokriti z lastno proizvodnjo. To težnjo gospodarske osamosvojitve označujemo z avtarikijo, ki agrarno-produkcijske aktivne države močno občutijo njene posledice. Avtarikija se je namreč predvsem pojavila v kmetijski proizvodnji in dosegla razmeroma tudi največje uspehe. Znano je, da so zadnja leta države, ki so bile pred vojno pasivne v proizvodnji pšenice, n. pr. Nemčija, Italija, Avstrija, Francija, svojo proizvodnjo tako povečale, da sedaj uvažajo mnogo manj ali pa sploh niso več navezane na uvoz. S tem so v prvi vrsti udarjene sosednje države, ki so našle v industrijskih državah prirodno tržišče za svoje produkte. Posledica tega ni samo padec cene, temveč sploh nemogućnost plasiranja agrarnih produktov.

Produkcijski načrt

Zato se produkcija agrarnih držav mora nujno prilagoditi izpremenjenim razmeram na svetovnem trgu s pomočjo dobro premišljene produkcije in načrta. Kmetijska proizvodnja je in dejno tudi mora biti konservativna. Vendar je tudi v okviru te konservativnosti mogoče marsikaj prilagoditi tržnim potrebam. Toda, če menjanje proizvodnje ni dobro premišljeno in ni kolikor toliko trajno, lahko postanejo nevarne posledice tako občutne, da ogrožajo in celo uničijo posamezne ali večino kmetijskih obratov kake pokrajine ali države. Vprašanje postane za nas še bolj važno, če pomislimo, da kmetijskemu stanu pripada v naši državi 80% vsega prebivalstva.

Iz obrazloženega vidimo, da moramo pri presoji vseh za naše narodno gospodarstvo važnih vprašanj v prvi vrsti vpoštevati agrarno produkcijo in reševati vprašanja drugih gospodarskih panog le skozi prizmo agrarne miselnosti. Že v uvodu je omenjeno, da občutno gospodarsko stisko pri nas tako strogo zaradi prevelike razlike v ceni med agrarnimi pridelki in industrijskimi izdelki. Če želimo prodati naše agrarne pridelke v sosednje države, ki so zelo industrializirane, je povsem razumljivo, da

bodo kupci le one države, ki bodo svoje industrijske izdelke mogle vnovčiti pri nas. V zvezi s prilagoditvijo naše kmetijske proizvodnje vnovčevalnim možnostim v industrijskih državah moramo torej tudi na novo proučiti vprašanje, katero domačo industrijo naj ščitimo z raznimi ugodnostmi.

Zaščita industrije

Kdaj je zaščita industrije s stališča kmetijske proizvodnje upravičena? Predvsem takrat, kadar je ta industrija potrebna državi za njeno obrambo. Kmetovalec rabi za svoje delo red in mir. To je predpogoj za vsako proizvodnjo in napredek!

Drugo vprašanje pa je, kje in kako dobimo sredstva za produkcijo in druge življenjske potrebe. Kmet jih bo nabavljaj tam, kjer so najcenejša, ali tam, kjer ima tudi sam kakšno korist. Če industrija oplemenjuje kmetove pridelke ter s tem nudi kmetu možnost za njihovo pridelovanje in vnovčevanje, bo kmet hvaležen državi, če štiti takšno industrijo. Toda domača industrija mora predelavati kmetijske proizvode od začetka pa do končne oblike, ne pa delno in ko jih je tuja industrija že izpremenila v polfabrikate. Zakaj je n. pr. proizvodnja volne, konoplje, lanu itd. pri nas nerentabilna za kmeta? Zato, ker jih naša industrija ne predela od početne sirovine do končnega izdelka, temveč prepušča del oplemenjevanja inozemstvu. S tem se stroški predelave povečajo in posledice občuti kmet pri nizkih cenah pri prodaji svojih sirovin ali pa pri visokih cenah za končne izdelke, ki jih mora kupovati. Takšna industrija po kmetem naziranj ne zasluži zaščite, ker mu ne donša neposredne niti posredne koristi. Zaradi tega moramo z agrarnim vidika zahtevati, da se prouči vprašanje, v katerem primeru naj se industrija v naši državi zaščiti, in da se zaščita dovoli le oni industriji, ki pospešuje kmetijsko produkcijo. Bolje je, če v zameno za izvožene kmetijske pridelke dovolimo industrijskim državam uvoz njihovih izdelkov, kakor, če bi morali drago plačevati domače izdelke, pri tem pa zaradi nemogočega vnovčevanja lastnih proizvodov ne bi imeli sredstev za nabavo nujnih produkcijskih in življenjskih potrebščin.

Pri vnovčevanju kmetijskih pridelkov je tudi važna možnost izvoza in ureditev domačega trga.

Kvalitete izvoza in ureditev tržišč

Kar se tiče mednarodne trgovine, smo se tega vprašanja že dotaknili. Ko smo govorili o zaščiti domače industrije. Čim manj bomo oteževali uvoz onih potrebščin, ki jih v državi ne izdelujemo dosti poceni, tem več bomo lahko izvozili svojih pridelkov. Seveda ima tudi to svoje meje zaradi avtarikijnih teženj drugih držav, kamor smo sedaj skoraj izključno izvažali. Najti moramo torej nova tržišča in naloge merodajnih pri trgovinskih pogajanjih mora biti, da posvetijo največjo pažnjo plasiranju naših agrarnih presežkov.

Vendar pa s tem še ni vse doseženo. Zavedati se moramo, da se mora blago za vsak, posebno pa za inozemski trg pripraviti v kolikor najbolj ustrezajoči obliki in kakovosti. V tem pogledu smo zaostali prav obupno. Izvažati ne bi smeli vsak, ki najde priložnost za to. Izvoznik mora imeti za to potrebne kvalifikacije, a država je dolžna, da glede kakovosti in oblike blaga predpiše primerna določila. Zanimivo je, da je v tem pogledu že vse storila Bolgarija.

Paralelno s tem se seveda mora urediti tudi domače trgovanje. Trgovina s kmetijskimi pridelki je ena najtežjih in končno tudi najriskantnejša. Z njo naj bi se bavili le najsposobnejši in je prav tako po-

trebno, da se za njo podpišejo enotne uzance, ki bodo enako ščitile trgovca kakor kmeta. Če danes kmet še ne zna pripraviti blaga za trg, ni to samo njegova krivda, temveč tudi onih posredovalcev, ki niso dovolj razumeli svojega poklica ali

pa so hoteli obogateti na lahek način. Uveljaviti torej moramo med producenti, posredniki in konsumenti zopet predvojno realnost, osvoboditi se zablod iz konjunkturalne dobe ter delati vzajemno na to, da pomagamo kmetu!

Radio

Sobota, 27. aprila.

Ljubljana: 12:00 Perpetuum mobile (plošče) — 12:45 Poročila — 13:00 Čas, O le naprej, o le naprej, brez prestanka in brez mej! (plošče) — 18:00 Radijski orkester (Thomas: Mignon) — 18:15 Aktualnosti (L. Mrzel) — 18:30 Radijski orkester (Delibes: Coppelia) — 18:50 Volilno in politično poročilo — 19:05 Zunanji politični pregled (dr. S. Jug) — 19:25 Čas, program za nedeljo — 19:30 Nacionalna ura: Rudjer Bošković (dr. V. Voričak — iz Zagreba) — 20:00 Koncert češkega moškega zbora iz Brna (prenos iz Uniona) — 22:00 Čas, poročila — 22:15 Radijski orkester. — Beograd: 20:00 Recitacije — 21:00 Verske pesmi poje I. Beograjsko pevačko društvo — 22:00 Čas, poročila. — Zagreb: 20:00 Koncert na harfi — 20:45 Arije in dueti — 21:15 Recitacije — 21:30 Vokalni koncert. — Berlin: 18:15 »Ali mi lahko menjate milijon« (zvočna šala po Marku Twainu) — 20:15 »Zdaj je najlepša pomladna doba« (pester koncert) — 22:30 Zabavni koncert. — Bern: 19:20 Klavirski koncert — 20:20 Mozartov godalni kvartet v g-molu — 21:10 Plesna glasba. — Bratislava: 20:35 Smeh in zabava — 20:50 Operetna revija. — Breslau: 19:15 Zborovsko petje — 20:15 »Zdaj je najlepša pomladna doba« (pester koncert) — 23:00 Plesna glasba. — Brno: 20:50 Prenos iz Bratislave, Prage in Mor. Ostrave. — Budimpešta: 19:40 »Chopin« (zvočna igra) — 20:30 Vokalni solo — 22:00 Jazz orkester — 22:50 Orkestralni koncert. — Frankfurt: 19:00 Paradne koračnice — 20:15 Vokalni in instrumentalni koncert — 22:30 Plesna glasba. — Hamburg: 18:00 Melodije iz zvočnih filmov — 19:00 Glasba za narodne instrumente — 20:15 Veliki radijski variete — 24:00 Plesna glasba. — Leipzig: 19:00 Plesna suita — 21:10 Zadovoljen Aelus (Bachova glasbena drama za zbor, soliste in orkester) — 22:20 Koncert orkestra. — Luxemburg: 21:40 »Tam-tam« Henrija Tomasija. — Milan: 20:45 »Sprememba« (zvočna igra). — München: 20:10 Pomladni znaki (opereta). — Paris Poste Parisien: 20:15 Orkestralni koncert — 21:00 Jazz orkester — 22:30 Laka glasba. — Praha: 20:35 Poročila — 20:50 Prenos iz Bratislave — 22:10 Plošče. — Rim: 21:00 Prenos opere iz gledališča (v odmorih knjižne vesti). — Strassbourg: 20:30 Iz komičnih oper. — Stuttgart: 15:00 »Delovna špionaza« — 20:15 »Zdaj je najlepša pomladna doba« (pester koncert) — 22:30 Plesna glasba. — Warszawa: 19:35 Debussyjevi preludiji — 20:00 Lwowska

rapsozija — 21:00 Skandinavske skladbe. — Dunaj: 19:45 Bajadera (Kalmanova opereta) — 22:10 Plesna glasba jazz-orkestra — 24:00 Moderna francoska glasba. — Nacionalna ura ob 19:30 za Zagreb in Ljubljano: R. djer Bošković. Predava dr. Vladimir Voričak. Prenos iz Zagreba.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA.

26. aprila, petek: Zaprt. — 27. aprila, sobota: Malomeščani, Red A. — 28. aprila, nedelja: Gospoda Glembojevi, Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. — 29. aprila, ponedeljek: Zaprt. — 30. aprila, torek: Gospoda Glembojevi. Gostovanje v Celju.

OPERA.

26. aprila, petek: Zaprt. — 27. aprila, sobota: Dorica pleše. Znižane cene od 24 Din navzdol. — 28. aprila, nedelja: Boccacio. Premiera. Izven.

Mesto napovedane Straussove operete »Netopir« bodo peli v soboto, dne 27. t. m. Odakovo opero »Dorica pleše«. Cene znižane od 30 Din navzdol. Izprememba je bila iz tehničnih razlogov neizogibna. Zasedba opere je običajna. V glavnih partijah dame: Zupevčeva, Ribičeva in Golobova ter gg. Marček, Francel, Janko in M. Rus. Dirigent: Niko Stritof.

Zanimivo gostovanje v operi. Gdč. Jara Hola, Čehinja, dramatski sopran, gostuje prihodnji teden v naslovni partiji »Tosca« in »Prodane neveste«. Je ena izmed najboljših učenk prof. ge. Rosenkranzove, ki je bila tudi učiteljica Zdenke Zikove. Jara Hola je mlada, simpatična pevka in ima že nekaj nastopov za seboj. Kritike so jako laskavo ocenile njeno petje in igr. Ker potrebuje naš operni ansambl za prihodnjo sezono dramatično sopranistko, poje gdč. Jara Hola partiji »Tosca« in »Marinke« kot poizkusni nastop za angažma.

Vesna-akumulator Maribor

avto-, radio- (motorne) baterije

Domači proizvodi

Enoletna garancija

Čitajte in naročajte „GLAS NARODA“!

KDOR VARČUJE SIVIH LAS SE OBVARUJE

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINI Ljubljana MARIBOR CELJE

AVTOMOBILISTI!

Takse na avtomobile so odpravljene

Nudimo Vam možnost cenene nakupa rabljenih vozil vseh znamk in vseh modelov od Din 9000— dalje — Ne zamudite prilike in oglejte si našo

Razstavo rabljenih avtomobilov do 30. aprila 1935.

„DESA“ - LJUBLJANA, Tyrševa cesta 24. -- Telefon 3t. 22-92

Dunajska policija

Predsednik policije na Dunaju, dr. Miha Skubl, ki je tudi ljubljanečanom še dobro znan iz voje, je te dni predaval v dunajskem društvu za varstvo trgovskih interesov o organizaciji in o delu dunajske policije. Dr. Skubl je rekel svojim poslušalcem, da jim ne bo pokazal delovanja policije le skozi ključavnico, ampak da jim bo odprl vrata v policijsko delavnico na stečaj, ker policija ne pozna nobenih tajnosti in ugank, ampak pozna le svojo dolžnost do splošnosti.

Stol, tako je izvajal dr. Skubl, na katerem sedi predsednik dunajske policije, je v resnici stol skrbje. Vsakdanje delo predsednikovo je polno neprijetnosti. Najprej pregleda došlo pošto. Kupi pisem govore o bedi in pomanjkanju, o sovraštvu in o obupu. Nato slede poročila predstojnikov raznih oddelkov. Poročila so v splošnem ugodna, ker se da večino slučajev ugodno rešiti. Tem poročilom sledi velikih poročila, pri katerem poročila vodja oddelka za javno varnost v središču Dunaja o vseh dogodkih svojega okraja. Generalni nadzornik varnostne straže poroča o najnovejših dogodkih. Njemu podrejeno osebje, ki ga ima prebivalstvo za pravo policijo, šteje 7400 mož, med njimi 80 častnikov. To število bo pa kmalu povečano na 7800. Policija na konjih šteje 100 mož.

Kdor hoče postati varnostni stražnik, mora dobiti dveletno teoretično in telesno šolo. Vsak stražnik mora biti izvežban kolesar, plavalec, veslač, borec in mora znati jiu-jitsu (japonsko rokoborbo); znati

mora ravnati tudi z revolverjem, s puško in s strojico. Poznati mora tudi pravila o prvi pomoči in pomagati mora znati tudi pri porodih. L. 1934. je bilo 259 porodov v navzočnosti stražnikov. Jako važen oddelek policije je »napadalni oddelek«, ki obstoji iz enega bataljona v rabi orožja odlično izvežbanih mož. Ta oddelek je oborožen s puškami, s strojnicami in z ročnimi granatami.

Pri velikem dopoldanskem raportu se javi tudi še kriminalnih uradnikov, ki jih je nekaj nad 700, naslednje leto pa jih bo že več. Delovanje tega oddelka je jako uspešno. Skoro vsak zločin je kmalu pojasnjen.

Kar se tiče beračenja, je izvajal dr. Skubl dalje, »moram priznati, da se beračenje ne da odpraviti z aretacijami. Samo s posebnimi taborišči za delomrže in s primernim skrbstvom za bolne siromake se da tej nadlogi priti v okom. Dobro bi tudi bilo, če bi »zlatoc« dunajsko srce vsa sili postalo nekoliko bolj trdo.

V nobenem poklicu ni pot do cilja tako hrapava in trnjeva, kakor v poklicu varnostnega organa. Biti stražnik je namreč poklic. Služba stražnika, ki zasleduje zločinca kar v nekakem dvoboju, je podobna službi v strogem redu. Najtežja je borba proti ženskim zločincem, predno pri- znajo, kajti moža obvladuje logika, žensko pa ne. V splošnem pa velja izrek: Uspeh odločuje. Ta stavek je napisan na steni v policijski šoli.

„Klinike“ za izpreminjanje obrazov

V zvezi z »gangsterstvom« (roparstvom) so v Ameriki razvile tudi »klinike« za izpreminjanje obrazov.

Sreča in jako razumljiva želja vsakega zločinca je namreč, da po storjenem zločinu srečno odnese pete. Policiji pa ni tako lahko uiti, posebno če tam že zločinca poznajo; tak zločinec torej rad plača tudi visoko vsoto, če mu kdo preuredi obraz tako, da ga ni mogoče več spoznati.

Početje teh izpreminjevalcev obrazov je osta-

lo dolgo prikrito. Na sled so jim prišli šele l. 1933. na podlagi izpovedi roparja Walprola, ki je iz strahu pred »zaslišanjem« tretje stopnje (tako imenujejo v Ameriki usmrčenje) povedal, kje ima svojo »kliniko« profesor To-maž Harrook, ki je tudi njega popolnoma izpreminil. Walprole je namreč ukradel v neki banki 300.000 dolarjev, po zločinu pa se je takoj obrnil na profesorja, ki pa mu je pač izpreminil obraz, ni mu pa mogel izpreminiti njegove hoje in po tej ga je neki njegov bivši tovariš v banki spoznal na ulici.

Ko je ameriška policija zvedela za te »fabrike«, ji je bilo jasno, zakaj ostane toliko zlo-

Novi bolgarski kabinet.

Po prvi seji nove bolgarske vlade, ki ji načeljuje Andrej Tošev.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Dosedanja vsebina: Bernard Astenburg trpi ob misli na neko dejanje, ki ga je zakrivil med vojno. Majorju Letzu je ta tajna znana in se hoče na vsak način z Bernardovo pomočjo vriniti v češkoslovaško armado. Bernard okleva. Medtem izve, da je bil tudi njegov prijatelj Danijel na istem oddelku bojišča, kjer si je Bernard nakopal madež. Nova groza, nova skrb: Ali tudi Danijel pozna grdo tajno?

Astenburg je pritrdil: »Mislim, da morda najdem znanca, ki bodo imeli vpliv v armadi.«

Letz je zakrullil, dušec se z velikim kosom, ki ga je v razburjenju pogoltnil. »To že bolje zveni,« je rekel potem. »Toda vaše besede so kakor kruh, ki je v njem mnogo kumina. Vaš »morda« je tisti kumin in preveč ste ga vsadili v nekoliko stavkov. Mož, na svetu gre vse, če hočemo. Če boste hoteli, pojde tudi to. Saj vendar ne vedo proti meni nič važnega.«

O tem nisem tako prepričan,« je ugovarjal Bernard.

Letz je prenehal jesti in ga vznemirjeno pogledal: »Astenburg, govorite, kakor da veste kaj določenega.«

»Nič določenega ne vem. Toda vprav danes sem slučajno izvedel, da so bile zaradi nekih vaših odredb v preteklosti vložene interpelacije v državnem zboru.«

Letz ga je debelo pogledal. Ko se je umiril, se je poskušal smejati, a smejal se je prisiljeno: »Dajte mir, Astenburg, major Letz in državni zbor! To je prevelika čast, pa tudi prevelika dispariteta. Toliko pa

je vsaj jasno, da bi moral jaz o tem vendar vedeti.«

V resnici je vedel prav dobro. Ko je cesar Karel sklical državni zbor — najslabši čin, ki ga je mogel storiti — so podali rusinski poslanci Ostapčuk in dr. interpelacijo, v kateri je bilo navedenih poleg drugega tudi več Letzovih zgodbic. Minister za deželno brambo na interpelacijo ni odgovoril, toda uvedena je bila preiskava in predvsem je bila posledica ta, da Letz ni napredoval za podpolkovnika, kakor je bilo zamišljeno. To stvar je končal razpad države. Kakor pa se je zdaj pokazalo, samo dozdevno. Novi gospodarji vzamejo njegovo zadevo v roko namestu preveč neuslužnega ministra za deželno brambo. Ti bodo spet preveč uslužni. Ker je bilo brez smisla, igrati komedijo pred tem zelenim mladeničem, je Letz zaklel: »Kako so mogli to izvahati? In kako veste to vi? Ali ste povpraševali o tem?«

Astenburg je prišel v zadrego, ker ni hotel izdati Danijela. »Povedal mi je neki uradnik iz naše pisarne.«

Letz se je besno zasmejal: »Ali je morda pri vas špijonski oddelek? Ali smem prositi za ime tega uradnika?«

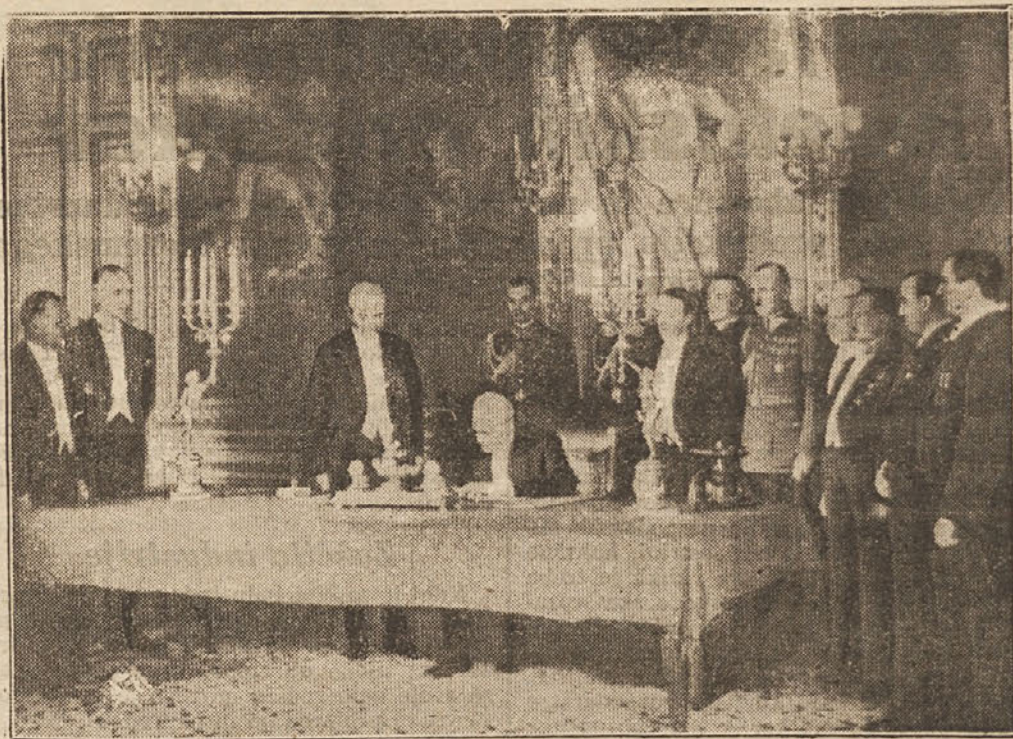
Astenburg je vročno premišljal. Odločil se je, da mu mora povedati o Danijelu, zakaj drugače ne bi mogel preprečiti njunega sestanka. »Povem vam vse,« je dejal. »Ko ste me prišli obiskat, je sedel nasproti meni uradnik ki je potem odšel. To je bil Danijel.«

To ime ni napravilo na Letza niti najmanjšega vtisa: »In dalje?«

»Kakor se zdi, ste že pozabili, kdo je ta Danijel.«

Letz se je zasmejal. »Ali je toliko na tem? Kaj je morda to tisti vohun?«

»Ne žalite ga! Slovak je, ki je služil pod vami v žolkievu.«

Srečan podpis nove poljske ustave.

V torek je bila na Poljskem na svečan način podpisana nova avtoritarna ustava. Svečanemu aktu so prisostvovali vsi člani vlade s predsednikom republike na čelu. Pri mizi sedeči je predsednik republike Moscicki, levo od njega predsednik vlade polkovnik Slavek.

čincev svobodnih. Zato pa tudi vsakega takega »fabrikanta« silno strogo kaznuje, če ga zaloti. Gospodje fabrikanti pa so tudi silno previdni. Dandanes se najraje skrivajo pod firmo »lepotilnih salonov«, ki jih obiskujejo ženske. Ti saloni so seveda razkošno opremljeni, toda za vsem tem sijajem tiči še vedno izpreminjanje obrazov.

V Pragi zidajo

Po uradnih podatkih so sezidali v Pragi od l. 1919. pa do l. 1934. okoli 18.000 novih stavb. Največ stavb, namreč 2.400, so zgradili l. 1929; od tega leta naprej pa je začela stavbena podjetnost pojemati. L. 1934. so zgradili le še 800 stavb. Podzidali ali za eno ali več nadstropij dvignili so pa v isti dobi 21.000 stavb. Z novimi stavbami so pridobili 105.000 novih stanovanj. Največ hiš so sezidali za eno ali dve rodbini, namreč 7300. Večjih stanovanjskih hiš so sezidali 6200. Novih javnih poslopij, hotelov itd. so pa sezidali 825. Največ so zidali zasebniki (12.500), hiše pa je zidalo v Pragi tudi 4.400 zadrug.

Kitajci proti mazačem in čudodelnikom

Kitajci moderni medicini ne zaupajo posebno. Na Kitajskem obstoji sicer precej modernih bolnišnic, kjer delujejo izvrstni zdravniki, toda ljudje se jako neradi obračajo nanje; visoko zaupanje pa uživajo mazači in čudodelniki, ki čakajo s svojimi »zdravili« kar na cesti na bolnike. Zdravijo pa tudi s kačjo krvjo, s stolčeniimi podganami, z juho od netopirjev itd. Ti pocestni mazači in čudodelniki delajo veliko reklamo, da privabijo bolnike. Zupan mesta Kanton je pa sedaj odredil, da mazači sploh ne smejo več v mesto; če pa hočejo še naprej zdraviti, morajo napraviti pred posebno zdravniško komisijo izpit. Zadnje čase se je namreč

dogajalo v Kantonu, da je veliko število bolnikov, ki so jih zdravili mazači, v Kantonu pomrlo; nekateri bolniki so pa res ozdraveli in vsako ozdravljenje je bilo za mazače nova reklama.

Dobra služba

Vrhovno računovodstvo v Franciji je prišlo na sled sledeči zadevi:

Pred 6. leti je bil imenovan neki občinski odbornik v Parizu za nadzornika mestnih ribnikov v Parizu z letno plačo 10.600 frankov. Kakor hitro pa je mož imel dotični odlok v žepu, se je preselil na deželo in pariški ribniki ga niso nikdar videli; svojo plačo pa je mirno vlekkel naprej. Po treh letih pa je prejel dopis od občine, da se mu plača zviša v smislu službenega pravilnika od 10. na 12 tisoč frankov letno...

Kaj pravijo številke?

V Teksasu so našli nedavno okamenelo jajce, čegar starost cenijo na 240 milijonov let.

Od vsakih treh prebivalcev v Moskvi se hrani po dva v javnih kuhinjah ali restavracijah. Restavracij je v Moskvi 2000.

Novo jubilejne znamke v Angliji.

Za 25letni vladarski jubilej angleškega kralja, je generalna direkcija pošte izdala posebno jubilejne znamke.

Letz je planil kvišku: »Vraga! Zdaj se spominjam. Kakšen vrag ga je prinesel sem?« Spočetka se je zdelo, da bi rad vzel to za brezpomembno. »Ne moremo si vsi skupaj ničesar očitati,« je rekel pristljeno, »zakaj, kar sem delal, sem delal kot vojak in patriot. To je res čudno naključje, da ste se sešli z njim ravno vi.« Toda hipoma se ga je polastil primitiven, naravnost živalski strah. Začel se je tresti po vsem telesu. »Ta človek me ne sme videti!« je divje vzkliknil. »Saj mu vendar niste povedali, kje stanujem?«

Astenburg je odkimal. »Ničesar mu nisem povedal, a vprašal me je po tem. Imel sem vtis, da bo poizvedoval za vami.«

»Takšen fanatik! To mu je prav podobno,« je godrnjal Letz. »A meni ni do srečanja z njim. Kaj mislite, da naj storim?«

Astenburg ga je strmé poslušal in čutil divjo radost, da se je tako zasukalo. »Najboljše bi bilo, če bi izginili iz mesta.«

Letz ga je jezno pogledal: »Naravno, to bi vam seveda izvrstno prijalo. Navsezadnje ste z njim dome-njeni? Brezdvomno ste slišali, da sva se kdaj sprijela, in zdaj ste si ga izmislili, da bi se me poceni iznebili.«

Bernard je zmignil z rameni: »Mislim, da boste prav kmalu spoznali svojo zмотo.«

Letz mu je naglo verjel: »Potem seveda ne preostane nič drugega, kot da izginem. Vrag s tem! Tole mesto mi prav ugaja. In pa — če odidem, seveda ne bom sprejet v njihovo armado.«

Astenburgu se je zdelo, da Letz omahuje. »Če boste dolgo pomišljali, bo morda prepozno,« je rekel. »Zdelo se mi je, da se je Danijel tako zagrizel v vas, da je šel takoj na policijo poizvedet za vaše stanovanje.«